

Dundadznieks

Nr. 3 (49) Marts 2006

Dundagas pagasta padomes izdevums

2. lpp. Kas dzers *skolas pienu*?

2. lpp. *Par un pret* 8. martu.

3. lpp. Viesos deputāts Austris Kristapsons.

4. lpp. Teiksma par *Gružu* hoteli.

5. lpp. Mārtiņš Freimanis tuvplānā un bez mikroфона.

6. lpp. Dziedonis, amatnieks, gleznotājs, izsūtītais...

7. lpp. Gan Dundagā, gan Lestenē.

Redaktora ziņa

Sākam ar 2. lappusi!?

Tik balts pavasaris kā 23. martā, domes sēdes). rakstot šīs rindiņas, sen nav bijis. Tātad otrajā, reizēm varbūt arī Gan jau nāks atmoda un zaļā krāsa, trešajā lappusē vairāk drukāsim viebet, kamēr dabā maz jaunā, lūkosim dokļus, komentārus un atsaucenes pēc pārmaiņām mūsu *Dundadzniekā*. saistībā ar konkrētiem deputātu lēmumiem, kā arī aizvadītajā laikposmā mūsaprāt svarīgiem notikumiem. Te vieta deputātu, citu lietavīzes starpniecību. Lai gan arī līdz pratēju un ieinteresētu pārējo dundadznieku pārdomām. Kā redzam lemto, turpmāk raudzīsim plašāk jau pirmajā reizē, aplūkojot jauno *Skolas piena* programmu, vērtējumi var arī atšķirties. Un tas ir labi.

Alnis Auziņš

Knuts Skujenieks: «Un kas man ko var padarīt...»

Talsu rajona 5. Grāmatu svētku laikā, 10. III, Dundagā ciemojās izcila personība — *Knuts Skujenieks*. Ar dzejnieku un atdzejotāju, kā arī ar literatūrkritiķi, Skujenieka rakstu sastādītāju *Intu Čaklo* un apgādu *Ta-pals* un *Nordik* vadītāju *Jāni Jušku* Dundagas mākslas un mūzikas skolā tikās dažādu paaudžu dundadznieki.

Uzziņai. K. Skujenieks dzimis 1936. gadā rakstnieka Emila Skujenieka un aktrises Marijas Zauerhāgenas ģimenē.

1962. gadā «par pretpadomju aģitāciju un neziņošanu par bīstamiem valsts noziegumiem» notiesāts uz septiņiem gadiem soda nometnēs.

Pirmā publikācija 1950. gadā. Dzejoļu krājumi: *Lirika un balsis* (1978), *Iesien baltā lakatiņā* (1986), *Sēkla sniegā* (1990) u.c. Literatūrkritika, raksti par folkloru un esejas apkopoti krājumā *Paša austs krekls* (1987). Darbi atdzejoti daudzās valodās. Pats K. Skujenieks atdzejojis no lietuviešu, poļu, ukraiņu, slovēņu, serbu, maķedoniešu, grieķu, senebreju, spāņu, zviedru, somu, dāņu u.c. valodām. Latvijas Rakstnieku savienības biedrs kopš 1972. gada.

Bijis Dundagas Dzejas draugu kluba krusttēvs.

Ja meklējam sakritības, tad Skujenieka ciemu reizē to, cik uziet. Mēnesis ar 16. un 25. datumu ir īpaši piemērots, lai uzklautu Karali Kuntu, kā dzejnieku nosaucis kāds Latvijas kultūras darbinieks. K. Skujenieks tiešām ir karaliska parādība pie mūsu kultūras un vēstures debesīm — neparasti talantīgs, vienkāršs, dzīvespriecīgs (omulīgs!), iecietīgs. Lēģeru mokas izgājis cilvēks, kurā nav ne kripatiņas aizvainojuma, nerunājot jau nemaz par nepatiku pret kādu nāciju. Cilvēks, kas mīl lietu būtību (dzejas, kultūras, vēstures), un it nemaz sevi tajā.

10. III mums bija iespēja dzirdēt un redzēt Skujenieka dzeju *Vairas bērnu* priekšnesumā (dzejnieks uzslavēja darbu trāpīgo atlasu), gan autora sniegumā — šoreiz pārsvarā īsi, ļoti asprātīgi dzīves/dzejas mirkli, domu zibšņi, paradoksi. Tie uzrunāja visus. Skolēni smējās aizgūtnēm, un tā bija pareizākā un pieklājīgākā reakcija!

• *Knuts Skujenieks:*
«*Man ir prieks būt atkal Dundagā.*»
Dīānas Siliņas foto

Lūk, dažas dzejnieka atziņas, arī atbildes uz jautājumiem.

«Par Atmodu uzrakstīju tikai vienu divrindi: *Milicis caur rāciju/ Svētī latvju nāciju*. Svarīgākais bija nevis dzejot, bet redzēt, piedzīvot. Es sapratu — par *dziedāšanu* būs jāmaksā. Daži par to uz mani piktojās, citi nesaprata. Man bija vieglāk nekā daudziem, rūgtā dzīves pieredze bija mana priekšrocība. Pēc lēģera gan grūti nācās iedzīvoties *lielajā zonā*. Lēģerī bija vienkārši: balts un melns. Ārpusē valdīja visdažādāko toņu pelēkā krāsa.

Tomēr ar laiku pieradu. Mainījās arī dzejas noskaņojums. Bet Atmoda — Atmoda varbūt bija pēdējais, augstākais punkts, kas mums bija jāpiedzīvo. Otrreiz to nevar atkārtot, un paldies Dievam! Tas katram iesaištītajam krietni saīsināja mūžu.

Man tagad ir svarīga prozaiskā dzīve. Gatavoju nelielu grāmatu, kas pilnīgi atšķirsies no iepriekšējām. Daudzus tā šokēs. Ir tā, ka arī par no-

pietnām lietām var runāt nenopietni. (Skujenieka 10. III teiktie panti lielākoties tādi bija, asprātīgi, ar vieglu pašironiju, bez jaunas nīrgas. Tas vien ir ko vērts laikmetā, kad griezīgas satīras okeānā grūti atrast glābjošu humora saliņu. — A.A.)

Ne jau tas ir svarīgi, kā kļūst par dzejnieku. Kad esi jau kaut ko uzrakstījis un arī novērtēts, tad pašam

Lielākoties pēc darba pabeigšanas valodu esmu piemirsis. Tas būtu traki, visu paturēt galvā! Bet valodu zināšana man ļāva maizīti nopelnīt, turklāt arī ceļot — pa rakstāmgaldu. Reāli varēju ceļot tikai no 90. gadu sākuma.

Jūs prasāt manas dzīves moto. Gandrīz gribas atbildēt ar nodeldēto: Nekad nesaki nekad! Dzīve joprojām ir pilna pārsteigumu. Un vēl — es negribētu būt jaunāks. Es jūtos tāds, kāds esmu. Tas būtu šausmīgi — otrreiz visas muļķības atkārtot! Gudrība nav gribēt dzīvi mainīt, bet to pieņemt un pat katrā visdrūmākajā padebesī saskatīt zelta maliņu. Šajos laikos mēs diemžēl esam stipri nokaitināti, katrs ar savu taisnību. Strīdēties varam, bet kāpēc par varītēm otru iznīcināt kā personību? Grūti ir pasauli pieciest...

Nekas nav ideāls. Nav jābūt svētlīgiem. Bet svarīgi ir izprast pašam

sevi, atrast savu vietu, kopt savu pašcieņu. Ar to, kas tu esi, tu reizē esi savas tautas un valsts pamats. Tagad daudzi cilvēki, īpaši gados jauni, brauc uz citām zemēm darbu un lai mi meklēt. To var saprast, bet derētu sev vienmēr pajautāt: vai es gribu tikai labu atalgojumu vai arī gandarījumu par savu darbu? Ja priekšplānā izvirza tikai pirmo, tāds cilvēks agrāk vai vēlāk nonāks pie sasistas siles. Bet ir arī tā: ja es cienu sevi un savu darbu, tad man arī jācīnās par padarītā novērtējumu — par pienācīgu atalgojumu.

Man ir prieks būt atkal Dundagā un dzirdēt jūsu valodu. Tā ir jūsu būtība. Mūsu loki ir: mājas identitāte, tad dzimtās vietas plašākā nozīmē, tad Latvijas, tad Eiropas un baltā cilvēka identitāte. Diezgan daudz tagad spriež par patriotismu. 20. gs. 30. gados patriotisma izpratne un izpausme bija cita. Mūsdienās tas ir ikdienišķāks. Un patriotisms visvairāk izpaužas pašos kritiskākajos brīžos, kad tautas svētumus apdraud. Tad kļūst redzams tas, kas katrā no mums ir.»

Par apgādiem un Grāmatu dienu pastāstīja J. Juška, savukārt izcilā literatūrkritiķe iepazīstināja ar darbu pie Skujenieka rakstiem. Kuplā skaitā sapulcējušies skolēni ne tikai klausījās un jautāja. Tie, kas bija iesnieguši jaunrades darbus, saņēma apgādu grāmatas. Paldies par šo tikšanos visiem rīkotājiem ar Vairu Kamaru priekšgalā!

Alnis Auziņš

jāizvēlas ceļš. Kļūst par profesionālu literātu ir risks. Rakstniecība ir pa pusei profesija. Tā ir mūžīga nevala. Jā, tur vajag izglītību un pašizglītību, jāizmanto profesionālie paņēmieni. Taču rakstniekam nemaksā pensiju... Šajā arodā sviestu var nopelnīt, bet maize jāsarūpē citos darbos.

Es esmu lirīķis. Bet tā nav tikai jūsma. Literatūras skolotāji ir sūrojušies, ka manos dzejoļos viss esot kopā, ka nevar nodalīt vienu atsevišķu tematu. Esmu diezgan daudz tulkojis no divpadsmit valodām, kopā pavisam no kādām trīsdesmit.

Aprīlī

1. IV plkst. 19.00 *Dziesma manai Dundagai*. Pēc dziedošo dundadznieku koncerta plkst. 21.00 dejas spēlēs *Ieva un Roberts*, uz dejām (Ls 1,50) ieeja no 18 g.v., uzrādot personu apliecinošus dokumentus. Galdiņi.

5. IV plkst. 18.00 *Dāmu klubīnā* viss par Lieldienām: tradīcijas, ticējumi, rotājumi (līdzīgi ņemt dabas materiālus).

16. IV Jelgavas teātra izrāde bērniem un dažādas Lieldienu izdarības.

23. IV plkst. 15.00 koncertē grupa *Romeo* un Sandra Zapacka, Ls 1,50.

28. IV plkst. 16.00 pilī jauniešu jaukto koru koncerts: no Talsu ģimnāzijas, Ogres vidusskolas un Dundagas vidusskolas.

29. IV akcija *Izglītība iet ielās*. Zēniem iespēja iepazīties ar amatniecību un celtniecību, meitenēm ar frizieres, stilistes, apģērbu modelētājas un manikīres profesijām.

Kora mēģinājumi **pirmdienās plkst. 19.00.**

Ko tie nospriež, tas paliek

Pagasta padomē 27. februārī

► Koris

Nolēma atjaunot Dundagas pagasta jauktā kora darbību. Par kora diriģenti apstiprināja Sandru Lielansi, par koncertmeistari — Daci Šmiti.

► Skvērs pie luterāņu baznīcas

Draudze vēlas paplašināt laukumu pie baznīcas vārtiem. Padome piekrita daļēji samazināt dzīvžogu baznīcas vārtu priekšā un pārvietot soliņus. Lai radikāli pārveidotu padomju laikā veidoto piemiņas vietu, jāsagatavo skīču pro-

jekts tā jaunajam veidolam, kā arī vietai, uz kuriem piemiņas zīmi pārvietot. Piemiņas vietas pārvietošanas projekts ir jānodod sabiedriskajai apspriešanai.

► Finansējums sportam

Pēc sporta organizatora Edvīna Klēvera ierosinājuma nolēma par Ls 500 no sporta budžeta iegādāties 20 pāru dažādu slidu. Līdz nākamajai sezonai jāizdomā, kur atradīsies slidu novietne un kā tās nomāt.

Nolēma finansiāli atbalstīt Riharda

Hermaņa piedalīšanos bērnu un jauniešu 10. karatē čempionātā Slovākijā, no pamudinājumu fonda piešķirot Ls 140 (50% no nepieciešamās summas).

Piešķīra Mārai un Ģirtam Freibergiem Ls 197 (puse no divu dalībnieku izmaksām), atbalstot viņu piedalīšanos 5. Ziemas peldētāju pasaules čempionātā no 3. līdz 5. martam Somijā.

Noraidīja Jelgavas rajona sporta centra lūgumu finansiāli atbalstīt Latvijas jaunatnes izlases dalībnieci Lauru Ludeviku, kas dzīvo un mācās Jelgavā. Ieteica meklēt sponsorus starp uzņēmējiem.

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz

tes bērni?

— Sākotnēji tas nebija paredzēts, bet, iespējams, ka varēs iekļaut. Tas atkarīgs no tā, kā nolems pašvaldība un arī LAD.

— Vai vidusskola var administrēt citas iestādes vietā?

— To nevar. Tāpēc arī norādīju, ka citur mūsu valstī šīs lietas kārtu pašvaldība. Tomēr deputāti nobalsoja par vidusskolu. Deputāts un direktors Uldis Katlaps tam piekrita.

— Ko tas nozīmē apjoma ziņā?

— Bērnu skaits jāpareizina ar ceturtdalītru.

U. Katlaps: — Pēc brīvlaika 1. — 4.

klasei sāks darboties ES programma

īpašumiem *Silābrami* (62,0 ha), *Grāvmeži* (58,43 ha) un no *Ezeru Zaļmežiem* atdalāmā 7,0 ha zemes gabala.

► Nosaukuma piešķiršana

No īpašuma *Ezeru Zaļmeži* atdalāmajam 7 ha zemes gabalam piešķīra nosaukumu *Mežezeri*.

► Piena produkti skolām un bērnudārziem

Pēc piensaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības *Dundaga* aicinājuma nolēma piedalīties programmā *Atbalsts piena produktu piegādei izglītojamajiem vispārējās izglītības iestādēs*. Projekts domāts, lai skolēniem būtu iespēja lietot uzturā pienu (1. —4. klasē par brīvu, 5. — 9. klasē par samazinātu cenu).

Skolas piens — visi 1. — 4. klases skolēni (apmēram 140 bērnu) reizi dienā par brīvu varēs dzert 200 ml piena, ko mums piegādās PLPKS *Dundaga*. Piena izmaksas sedz ES un valsts.

Projektā bija paredzēts iesaistīt arī pirmsskolniekus. Tādējādi **projektu administrēt** (kārtot visas *papīru lietas* naudas atgūšanai ar ES un LAD) **vajadzētu pašvaldībai vai uzņēmējam**, šajā gadījumā PLPKS *Dundaga*. Pagasta padome sēdē lēma, ka abu iestāžu programmas jāadministrē vidusskolai. Es tam gan piekritu, bet ļoti smagu sirdi, tāpēc, lai programma vispār sāktos. Kārtojot visas formalitātes, noskaidrojās, ka **vidusskola drīkst administrēt tikai savu audzēkņu pie-**

► Transports mūziku mēģinājumiem

Nolēma apmaksāt transporta izdevumus (Ls 18 mēnesī) četru mūzikas skolas audzēkņu nokļūšanai uz jauniešu kamerorķestra mēģinājumiem Talsos. Kamerorķestris apņemas vienu koncertu Dundagā sniegt bez maksas.

► Iekšējās kontroles nolikums

Apstiprināja sagatavoto pagasta padomes iekšējās kontroles nolikumu.

► Individuālais darbs

Atļāva Zanei Vikštremai nodarboties ar individuālo darbu — mednieku namiņa pārzine.

Protokolu pārliūkoja Aivars Miška

Programma Skolas piens

Pagastā sāk darboties Eiropas Savienības (ES) programma *Skolas piens* — dienā krūzīti piena saņems **1. — 4.** klašu audzēkņi. Iespējams, ka pienu varētu dzert arī pirmsskolas izglītības iestādes *Kurzemīte* bērni... Lūzdu izteikties deputātu un piensaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības (PLPKS) *Dundaga* valdes priekšsēdētāju *Gunti Pīrvitu*, deputātu un vidusskolas direktoru *Uldi Katlapu* un pirmsskolas izglītības iestādes *Kurzemīte* vadītāju *Andu Budreiku*.

G. Pīrvits: — Programma, ko finansē ES un valsts, ir izdevīga ražotājiem, piensaimniekiem un bērniem. Diemžēl tas nav vieklārsi, jo, uzsākot programmu, jāveic visai sarežģīta administrēšana sadarbībā ar Lauku atbal-

sta dienestu (LAD). Latvijā šo programmu lielākoties administrē pašvaldības, tāpēc lūzdu arī mūsējo. Padomes sēdē tomēr nolēma, ka jāadministrē vidusskolai.

— Vai pienu saņems arī Kurzemī-

Roņi pasaules čempionātā

No 3. līdz 5. martam Somijas pilsētā Oulu savā otrajā pasaules čempionātā ar pašvaldības atbalstu piedalījās ziemas peldētāji *Māra* un *Ģirts Freibergi*. Augstvērtīgākais sasniegums Ģirtam — sporta klubu sacensībās, peldot rīdzinieku komandā, dundadznieks izcīnīja pirmo vietu 8 vienību konkurencē.

M. Freiberga: — Somija ir īsta zilo ezeru zeme. Arī Oulu sacensības notika ezerā. Tomēr visvairāk pārsteidza milzīgais velosipēdistu skaits. Vismaz Oulu divritenis šķiet visiecienītākais pārvietošanās līdzeklis, arī ziemā.

Šoreiz bija krietni siltāk nekā aizpērn, aiz Polārā loka, — tikai mīnus 19° C. Pirms atklāšanas radās neliels kuri-ozs. Kāda dalībniece no Krievijas ko-

mandas mums pateica, ka atklāšanā būs lāpu peldējums. Abi ar Ģirtu spriedām, kā gan tas būs — vai lāpu turēs zobos, piesietu pie galvas vai izstieptā rokā? Izrādījās, ka aizdegta lāpas ir nospraustas gar sacensību vietu...

Pavisam piedalījās 18 valstu *roņi*, pat no tādām ziemas peldēšanai eksotiskām zemēm kā Austrālija un Lībāna. No Latvijas bijām 22. Es savā vecuma

Alnis Auziņš

Vīrieši Dundagā par 8. martu

8. marts — Starptautiskā sieviešu diena — man saistās ar sarkanām tulpēm, jo tādās vīrieši šajā dienā parasti sievietēm dāvināja. Esmu piedzīvojusi vēl tos laikus, kad tie bija visā sabiedrībā plaši svinēti svētki. Līdz ar Atmodu to krāšņums padzisa, taču Latvijā vēl aizvien ir vīrieši, kas 8. martā dāvina sievietēm ziedus. Mēģināju noskaidrot, kāda Dundagā ir vīriešu attieksme pret šiem svētkiem.

Vilnis Freivalds:

«Ģimenes diena man ir tuvāka. Taču Sieviešu diena arī ir vērtīga, jo ne jau visām sievietēm ir ģimenes, ir vientuļās mātes. Turklāt 8. martu 50 gadus esam svinējuši, kāpēc atmest? Lai taču ir vēl vieni svētki! Pats pielāgojos — ja valstiski nesvin, nesvinu arī es, ja svin, — svinu.»

Andis Upītis:

«Kādreiz 8. marts bija Sieviešu die-

na, tagad — parasta darba diena. Ja svinētu valstī, tad arī to svinētu.»

Johans Krūziņš (8. marta rītā ar ziediem):

«Te ir ziedi manai sievieteī, te — mākslas skolas skolotājām. Vai padomju laiki, vai kādi citi, sieviete paliek sieviete. Viņa ir kā ziediņš. Tas novīst, bet sieviete paliek.»

Jeveņijs Arhipovs:

«Man ir pozitīva attieksme. Tie ir vēl vieni svētki sievietēm. Arī es tikko biju ar ziediem, visus jau uzdāvināju. 8. martu vienmēr svinam savā ģimenē, to dara arī citi mums pazīstami cilvēki.»

Edgars Kārklevalks:

«8. marts ir jāsvin. Par svētkiem uzskatām vārda un dzimšanas dienas, kāzu jubilejas, bet 8. marts ir vēl viena iespēja pievērst īpašu uzmanību sievietēm. Tā ir pacilājoša diena gan vi-

protokolus; vairākiem vadītājiem sastādīja administratīvo pārkāpumu protokolus par ātruma pārsniegšanu apdzīvotā vietā un drošības jostu nelietošanu. Vairākiem gājējiem sastādīti administratīvie pārkāpuma protokoli par gaismu atstarojošu elementu nelietošanu. Pievēršam uzmanību, lai visiem gājējiem, ne tikai skolēniem, bet arī strādājošajiem, pensionāriem un viesiem, kuri tumšā diennakts lai-

ņām pašām, gan vīriešiem. Patīkami redzēt sievietes ar ziediem. Es šajā dienā arī sveicu sievietes.»

Donarts Upners:

«Kāpēc nesvinēt 8. martu? Lai taču sievietēm ir svētki.»

Aivars Balmanis (8. marta vakarā ar ziediem):

«Ir jāsvin. Kas tad sieviete bija senākos laikos? Bērnu dzemdētāja un māju aprūpētāja. Bet tagad viņai ir arī balsstiesības, sava vieta sabiedrībā.»**Jānis Klucis** (10.a klases skolēns):

«Forši, tādi svētki ienes ko jaunu ikdienā. Tajā var izrādīt savas simpātijas. Diena ir priecīgāka.»

Andrejs Zumbergs (12.a klases skolnieks):

«Varētu piekrist teicienam, ka 8. marts ir viens no diviem ķieģeļiem, kas krīt. Ķieģelis parasti krīt uz galvas un uzkrīt pēkšņi. Tā ir arī ar 8. martu. Šogad pat kādu apsveicu.

Svētki vispār, arī šie, ir vajadzīgi. Gadā nepieciešama kāda īpaša diena,

kā pārvietojas pa ceļu, pie apģērba, velosipēdiem, somām būtu piestiprināti gaismu atstarojoši elementi. Arī par to trūkumu inspektori ir tiesīgi sastādīt administratīvo pārkāpumu protokolus un piemērot administratīvos sodus.

Šajā laika posmā Talsu RPP Kārtības policijas biroja 2. nodaļas vecākais inspektors R. Pudulis uzsācis 4 kriminālprocesus, no tiem 2 notiek pirmstiesas

Dāmu klubiņš iesācies!

8.III pievakarē pils kolonālē pirmo reizi sanāca Dāmu klubiņš.

Ieradāmies ducis — tās, kas negrib ieslīgt ikdienībā un vēlas dalīties ar citiem savā pieredzē. Iepazīstoties katrs pastāstīja par sevi. Kopīgais interešu loks izrādījās plašs: puķes, dārkopība, rokdarbi, kosmētika, stils, fiziskās nodarbes, dzeja, tradīcijas, psiholoģija un vēl, un vēl.

Nezināmā arī daudz. Kā darbojas līdzīgi klubi? Kā iespējams piesaistīt finansējumu? Skaidrs ir galvenais — sievietēm vajag vietu un savējo loku, kur tīri sievišķīgi izrunāties, kaut nedaudz laika veltīt sev, savām vajadzī-

bām.

Nebīsimies no vārdiem *Dāmu klubiņš* (un padomāsim par īpašu nosaukumu!). Klusībā droši vien ikviens vēlas būt dāma. Iedegsim gaismu sev acīs un sirdīs!

Par tikšanās reīžu saturu ziņosim avīzē un afišās. Mīļi gaidīsim ikvienu. Izraugieties sev tuvo tēmu un nāciet! **5. aprīlī gatavosimies Lieldienām.** Rādīsim, klausīsimies, mācīsimies!

Dalībmaksa Ls 0,50, tuvākas ziņas pa tel.: 3237859, 6550360, 9141121.

Smaida Šnikvalde

kaut vai tāpēc, lai apsveiktu savu otro pusīti. Cilvēki parasti sadzīvo, bet īpašu uzmanību viens otram pievērš reti.»

Alnis Auziņš:

«Pašlaik sabiedrībā daudz spriež par 8. martu. Man kā pretrunīgam cilvēkam arī šajā jautājumā ir pretrunīgas izjūtas. Nāku no padomju laikiem un netieku valā no tēla, ko pats esmu piedzīvojis kopš bērnības. 18 gadu vecumā mana pirmā darbavieta bija rūpnīca. Vēl tagad acu priekšā, kā pāriet 8. marts: sievas no agra rīta smērē maizītes, vīri met rubļus *polšiem* un citiem grādīgajiem dzērieniem un *mūžīgajām* tulpēm. Līdz pusdienlaikam puse jau pielējušies kā žeķes. Kāds tur vairs darbs? Dienas beigās vīra cilvēciņš galīgi noguris steberē mājās, un tikpat novītusi viņam rokā puķe mīļotajai dzīvesbiedrei. Kāds prieks viņu sagaidīja!

Bet es saprotu tos cilvēkus, kas grib svinēt šos svētkus. Domāju arī, ka

izmeklēšana, viens kriminālprocess apturēts un vienā pieņemts lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, kā arī sastādīti 7 administratīvo pārkāpumu protokoli par dažādiem administratīvajiem pārkāpumiem. Turklāt regulāri tika veikti profilaktiskie reidi, kā arī dažādi preventīvie pasākumi noziegumu novēršanā.

Jana Horste, Talsu rajona policijas pārvaldes priekšnieka palīdze

valsts līmenī nav izdarīts viss: nav mēģināts pilnībā skaidrot vai iedzīvināt Mātes dienu. Tagad dzird apsvērumu par labu 8. martam — visas sievietes neesot mātes. Jā, nav, bet nebija jau arī pirmskara Latvijā. Acīmredzot toreiz prata atrast pareizo pieeju, svētkos aptverot mātes, meitas un sievietes vispār. Un daudzīnot ģimeni, kas mūsdienās būtu īpaši svarīgi.

Protams, viena diena neko neatrisina. *Krievu* laikos teju katrai profesijai bija savi svētki... Būtiski ir tas, kā vīrietis pret sievieti — māti, meitu, draudzeni, sievu, kolēģi — izturas diendienā. Man būtu drusku skumji, ja Sieviešu diena, tomēr pa lielai daļai ar padomju laika uzslāņojumiem, pār-māktu vāro Mātes dienas ideju.

Tās ir manas izjūtas un pārdomas.»

Diāna Siliņa

Koris atjaunojies!

Ar prieku varu teikt, ka mūsu ļaudis alkst dziedāt. Esam aizvadījuši vairākus mēģinājumus, dziedātāji ir visās balsu grupās. Mazliet pietrūkst basu, taču labprāt gaidām visus dziedātgrībētājus!

Sandra Lielanse

Pēc labākās sirdsapziņas

Kā uzlabot kopīgo darbu

***Austris Kristapsons** ir deputāts ar krietnu pieredzi, darbojas Vides aizsardzības un pagasta attistības komitejā un Finanšu komitejā.*

Abās komitejās, kurās esmu, manu prāt, izskata vissarežģītākos jautājumus. Reizēm pat ar trim deputātu galvām nepietiek, lai pieņemtu lēmumu, un tad jautājumus virzām uz Finanšu komiteju, kur jau ir pieci deputāti.

Esam pieņēmuši vēsturisku lēmumu uzcelt kapliču. Daļa cilvēku ir skeptiski noskaņoti pret sporta halles celtniecību, bet es par to esmu pilnīgi pārliecināts. Visai daudzi bija arī pret slidotavu, iebilda pat daži deputāti un vidusskolas pārstāvji, sak’, ir taču dīķis... Taču jau pirmie slidotavas darbības mē-

neši pierādīja tās lietderību.

Dzīves pamats ir uzņēmējdarbība. Pagasta padome tieši to neveic, bet sekmē. Tā, piemēram, agrāk pagastu uzkopa īpašas štata vienības cilvēki, tagad esam iesaistījuši plašāku loku. Pašvaldība slēdz līgumus ar individuālajiem transporta turētājiem par dažādiem pakalpojumiem. Esam arī izveidojuši štata vienību — konsultantu uzņēmējdarbībā. Raitim Sirkelam var prasīt padomu, kādus projektus vērts rakstīt, kādu Eiropas Savienības finansējumu varētu iegūt.

Par Raķupes ieleju

Dundagas, Ances, Puzes un Valdga-
les pagasta teritorijā atrodas 1987. ga-
dā izveidotais dabas liegums *Raķupes*
***ieleja*.** Tagad šī unikālā vieta atzīta par NATURA 2000 teritoriju, iekļaujoties vienotajā Eiropas Savienības īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā, Raķupes ieleju nostādot līdzās tādām izcīlām vietām kā Tātru kalniem, Bavārijas mežam vai Reinas deltai.

Lieguma lielākā vērtība ir Raķupe, kas mazietekmēta likumo pa šauru ieleju, veidojot dabiskas palieņu pļavas.

Aicinām amatniekus!

Eiropas Savienības *Phare* grantu programmas *Sabiedrības integrācijas veicināšana Latvijā* projektā *Ziemeļkurzemes līvu seno amatu un kultūrvides lezīmju kopšana* Dundagas pils pirmajā stāvā reizi nedēļā Ģirts Freibergs un Tālis Frišenfelds māca kokapstrādi, turpinot pērn uzsākto bērnu dienas centrā *Mājas*. Projektu vada pagasta padome, līdzfinansē ES, valsts un Līvu savienība.

Sadarbībā ar Dundagas tūrisma informācijas centru (TIC) pilī gribam piedāvāt iespēju darboties arī citiem amatniekiem, sevišķi tūrisma sezonas laikā (no 15. V līdz 31. X) — dalīties pieredzē pašiem amatniekiem, rādīt māku mācekļiem, ļaut vērot tapšanas procesu tūristiem un arī nopirkt darināto.

Vidusskolā

4. III Talsu sporta namā jauniešu dienā *Kopā esam, darām, varam* piedalījās vidusskolas skolēnu parlaments (SP). Varēja iepazīties ar citu skolu SP instalācijām, piedalīties šovā *Ko mākam, to rādām*, konkursā *Raibais prāts*, iejusies cirka mākslinieku ikdienā, vērot jauno vokālistu konkursa *Nots 2006* fi-

nālu, arī mūsu 10. klases skolēnu Hansu Šmitu. Vakarā jauniešus priecēja grupa *Hospitāļu iela*, un ikviens varēja izdejoties kopā ar grupu *Tumsas uguns*.

Pašlaik SP gatavojas aprīlī uzņemt dāņu draugus. Iecerēts veidot kopīgu filmu par līdzīgo un atšķirīgo dāņu un latviešu jauniešu dzīvē.

9. III klašu audzinātāju metodiskās komisijas sanāksmē Talsu Bērnu un jauniešu centra direktore Doloresa Le-

Diezgan daudz esam sprieduši, kā uzlabot ceļu stāvokli. Esam pieņēmuši lēmumu slēgt līgumus par to ceļu apsaimniekošanu, kas pieder privātīpašniekiem. Tieši šomēnes SIA *Dundaga* iegādājas jaudīgu agregātu grāvmalu izplaušanai, par kādu agrāk varējām sapņot. Tas arī dos papildu darbavietas.

Sāpīgs jautājums bija vietām grūti izbrazcamie a/s *Latvijas valsts meži* (LVM) ceļi. Sākumā neatradām kopīgu valodu. Tomēr pēdējā komitejas sēdē, piedaloties arī mūsu izpilddirektoram, pieņemām pareizu lēmumu — pašvaldībai paiet solīti pretī LVM. Varam piedalīties darbos ar savu tehniku, izmantot savu granti, lai nepieciešamības gadījumā pielabotu slīktākos ceļus. Tagad ir vēl cerīgāk, jo ir paredzēts valsts finansējums vētras seku likvidēšanai. Kopīgi ar LVM esam izveidojuši desmit

dabas aizsardzības plāns. To izstrādājot, Raķupes ieleju rūpīgi apsekos mežu, pļavu un ūdeņu biotopu speciālisti, putnu, kukaiņu un zivju pētnieki. Tomēr plāns kļūst par vērtīgu dokumentu tikai tad, ja izstrādes procesā iesaistās visas ieinteresētās puses: zemes īpašnieki, vietējo pašvaldību un atbildīgo valsts iestāžu pārstāvji, mednieku kolektīvi un citi ieinteresētie. Tādēļ sanāksmēs papildinās kopējās zināšanas par teritorijas dabas vērtībām un spriež par teritorijas attīstību.

Dabas aizsardzības plānu paredzēts pabeigt līdz gada beigām. Tad to apstiprinās vides ministrs, un dokuments

Projektā ir iegādāts nedaudz kokapstrādes aprīkojuma un darbarīku. Gribam veidot dažādu citu arodu darbarīku kolekcijas (senāku un ne tik senu, vēl lietojamu vai atjaunojamu, arī tikai muzejam derīgu). **Lūdzam atsaukties** tos, kas varētu ziedot dažādus pagājušā gadsimta un senākus kaltus, greblus, ēveles, rāmjzāģus, ēvelbeņķus, ierīces tīklu aušanai, koka virpas, ratnieku darbarīkus u.c. amatnieku aprīkojumu. Paldies pirmajiem ziedotājiem: Vilim Tracmanim par galdniecības instrumentiem un Austrim Kristapsonam

pere iepazīstināja skolotājus ar valstī izveidoto klases audzinātāja darba programmu, kas būs paraugs ikvienam klases audzinātājām audzināšanas stundu tēmu un metodikas izvēlē.

No 13. līdz 16. III projektu nedēļā galvenā tēma bija Drošība. Izvēlētās apakštēmas: *Ozons, Nauda, tās drošība, Drošība lomu spēlēs, Drošība uz ledus, Dundagas vidusskolas pirmie pieci gadi, No sirds uz sirdi, Finanšu drošība, Drošība uz*

šādus izņēmumus, noteikt īpašas normas, un Dundagai tās ir noteiktas, ņemot vērā maksimālo dzelzs koncentrāciju ūdenī. Šādas normas ir noteiktas lielākajai daļai ūdensapgādes sistēmām Latvijā. Šo normu noteikšana Dundagai **nav** par iemeslu atlikt atdzelžošanas iekārtu uzstādīšanu uz 2007. gadu, kā minēts M. Ceimura vēstulē.

Nepatiesība ir rakstā minētais par ūdens tarifu paaugstinājumu par 30% jau no šā gada sākuma. Ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu tarifs nav mainījies kopš 1998. gada un būs spēkā līdz brīdim, kad regulators apstiprinās citus. Ūdensapgāde ir regulējamā nozare, un tarifus nosaka likumā paredzētajā kārtībā. Dundagas pagasta padomei ir noslēgts līgums ar Ventspils sabiedrisko pakalpojumu regulatoru, kas apstiprina tarifus. Pašreiz tiek gatavota dokumentācija par tarifu paaugstināšanu, jo visas izmaksas ir pieaugušas vairākkārt. Tarifus grozīs precīzi likumā noteiktajā kārtībā.

ceļu sarakstu, kurus vismaz daļēji vajadzētu saremontēt, lai iedzīvotāji vieglāk nokļūtu no mājām uz darbavietām.

Jāpiemin, ka, veidojot budžetu, spriežam par nevalstiskajām organizācijām, kas sevi jau ir pierādījušas. Neesam lieguši atbalstu invalīdu biedrībai, pensionāru apvienībai un citām organizācijām, arī reliģiskajām konfesijām.

Te nonākam pie iedzīvotāju informēšanas. **Aktīvām jābūt abām pusēm: tai, kas varētu sniegt ziņas, un tai, kas vēlas ko uzzināt.** Nevieni deputāts nav pret tikšanos ar iedzīvotājiem. Mums ir noteikts pieņemšanas laiks — pēc komiteju, pēc padomes sēdēm, bet gada laikā neviena iedzīvotājs nav atnācis. Tāpat uz sēdēm, kas lielākoties ir atklātas. Acīmredzot nemaz tā neinteresē deputātu darbs... Bet tas nav viegls.

Varētu vēl labāk sadarboties ar avīzi.

kļūs par labu palīginstrumentu turpmāko darbību plānošanai nākamajos 10 gados.

Raķupes ielejas dabas aizsardzības plānu sagatavos nevalstiskā organizācija Baltijas Vides forums. Plānu izstrādā lielākā projektā *LIFE-Daba Palieņu pļavu atjaunošana*, ko īsteno Latvijas Dabas fonds. Par tā norisi esam jau ziņojuši. Projektā jau atjauno palieņu pļavas, un šiem darbiem pieejams papildfinansējums.

Uzsākot dabas aizsardzības plāna izstrādi dabas liegumam *Raķupes ieleja, Latvijas Dabas fonds un Baltijas Vides forums ielūdz visus lieguma zemes*

par ēvelsolu!

Aicinām pieteikties dažādu amatu pratējus, kas līdz šim darbojušies tikai mājās un būtu gatavi rādīt savu prasmi tūristiem un dalīties pieredzē ar citiem amatniekiem. Telpas pilī iespējams apskatīt katru darbadienu, piesakoties TIC. Gaidām ierosinājumus amatniecības attīstībai Dundagā!

Veidosim padomju šarmu! Līdz ar tūrisma sezonas sākumu vienu pils iestāžu zāli gribam piepildīt ar liecībām, uzskates materiāliem par padomju laikiem mūspusē, kas sevišķi varētu saīs-

ielas — esi pamanāms!, Mācību materiālu sagatavošana elektroniskā formātā.

Vidusskolas klases iepazīnās ar karjeras izvēles metodiskajiem materiāliem, kā arī gatavojās Žetonu vakaram. Pilī skolēni spēlēja teātra sportu. Projektu nedēļas noslēgumā darba grupas atrādāja paveikto.

17. III skolas zālē 12. klašu skolēnus, vecākus, tuvākos draugus un skolotājus kopā saveda Žetonu vakars. Ar da-

Dundadzniekā ir atspoguļoti deputātu pieņemtie lēmumi, bet nākotnē gribētos par dažiem lēmumu punktiem lasīt lietpratēju komentārus, deputātu un iedzīvotāju pārdomas. Gribas, lai ikviens izjustu pašvaldības vadības ikdienas darbu, uztvertu kā pašu lietu. Tad mazinātos neuzticība, vienaldzība, bet vairotos prieks par kopīgi iecerēto un paveikto.

Ar priekšsēdētāju esam sprieduši, vai sasaukt iedzīvotāju kopsapulci centrā. Droši vien pienāks tāds brīdis, bet jau ir bijušas tikšanās Kaļķos un Vīdalē, šodien (15.III) tāda notiek *Piparos* pēc iedzīvotāju ielūguma. Varbūt no jauna jāievieš jautājumu kastīte. Tad, novērtējot zīmīšu saturu, deputāti atbildētu vai nu katram atsevišķi, vai reizēm ar avīzes starpniecību.

Alnis Auziņš

īpašniekus, apsaimniekotājus un citus interesentus uz sanāksmi 4. aprīlī plkst. 11.00 Dundagas pilī Attīstības nodaļā.

Ja vēlaties papildu ziņas vai dalīties pieredzē par dabas lieguma *Raķupes ieleja* teritoriju, tā vēsturi, sastaptajiem dzīvniekiem, redzētajiem augiem, tad zvaniet vai rakstiet plāna izstrādes vadītājai **Jolantai Bārai**: tel. 7357546, 6465530, Rīgā, Peldu ielā 26/28 -505., LV-1050 (Baltijas Vides forums), e-pasts: jolanta.bara@bef.lv

Andris Klepers,
Latvijas Dabas fonda
sabiedrisko attiecību koordinators

tīt jaunatni un ārvalstu tūristus.

Aicinām ikvienu pārlūkot fotogrāfju albumus, mantu krājumus. Varbūt atrodas kas interesants! Lai atceramiem aizliegtās zonas piedzīvojumus, gan bēdīgus, gan smieklīgus, kas varēja sākties Jaundundagā. Varbūt atrodas kāds nodzeltējis *propusks*, bilde ar militāristu posteņiem, piedzīvojumu stāsts. Zvaniet, rakstiet, nāciet!

TIC tel.: 3232293, 3237858, 9444395.

Alanda Pūliņa, TIC vadītāja

žādu priekšnesumu, situāciju un lomu spēļu palīdzību skolēni kopā ar saviem skolotājiem un vecākiem atcerējās skolas gadus un pateicās vecākiem, klases audzinātājām un priekšmetu skolotājiem.

Norika Kundecka, direktora vietniece audzināšanas darbā

žādu priekšnesumu, situāciju un lomu spēļu palīdzību skolēni kopā ar saviem skolotājiem un vecākiem atcerējās skolas gadus un pateicās vecākiem, klases audzinātājām un priekšmetu skolotājiem.

utt. Tā kā minētās mājas dzīvokļi 100% ir privatizēti, tad es atbalstītu jebkuru ierosmi dibināt kooperatīvu, diemžēl grūtības sagādāja pat atrast mājas vecāko.

Savdabīgi avīzes publikācijā rakstīts par mājas iedzīvotāju kūttrumu, neierodoties uz mājas sapulcēm. Šaubos, vai kāds **no malas** arī šo problēmu atrisinās, un tas nebūt nav pašvaldības vai uzņēmuma pienākums — ar varu dzīt īpašniekus uz sapulcēm.

M. Ceimura vēstulē minētās problēmas Dundagā pastāv, tikai rakstā atspoguļotas sagrozīti un negatīvi. Protais, viss pie mums nav perfekti, un arī turpmāk pastāvēs problēmas, bet sapratīsim, ka nekas nenotiek uzreiz, bet secīgi un noteiktajā kārtībā. Esmu arī par kritiku, bet — pamatotu.

Vai tiešām ļaunuma pasaulē par maz?

Gatis Ralle

Ciemos

LAPMEŽCIEMS

(Nobeigums. Sākumu skatīt 1.(47.) un 2. (48.) numurā.)

Jaunlīdumu amatnieks

Arnolds Pētersons

Edgars Pētersons, dz. 1966. gadā *Jaunlīdumos*, kur dzīvo joprojām: «Kad es piedzimu, te bija kolhoza lauki. Uz skolu ritos braucu ar Ventspils autobusu, pašam bija jātiek līdz lielajam ceļam. Vakaros mājās tiku ar skolas vai Ventspils autobusu. Ziemā, ja nevarēju izstaigāt, mamma veda ar ragavām.

Mans tēvs Arnolds jaunībā esot strādājis par krāsotāju jūrmalā. Te viņš ieprecējās. Būdams kolhoznieks,

labākais traktorists. Velc tik ārā savus diplomus un goda rakstus! Vēl 90. gados bija Talsu avīzē.»

E.P.: «Nuja, vajadzēja toreiz kādu ielikt... Kā atnācu pēc armijas, tā iedeva traktoru, pēc pusgada — lielo simtpiecdesmitnieku, vēl pēc kāda gada — jaunu kombainu. Ar šo traktoru un kombainu braucu joprojām. Lai cik maz pēdējos gados iznāk, ar to pašu kombainu braucu katru sezonu, nu jau drīz būs divdesmitais gads.»

- **Arnolds Pētersons (pirmais no labās).** *Edgars Pētersons: «Tēvs pa ballītēm ar vietējiem vīriem spēlēja. Šis laikam ir fotografēts Celmiņos.»*
- **Arnolda Pētersona paštaisītais traktors.**

Foto no Edgara Pētersona albuma.

sākuma gados tēvs strādāja mājās. Te pat bija divas darbnīcas — smēdē kala zirgus, otra bija koka darbnīca. Septiņdesmitajos gados strādāšana šajās darbnīcās izbeidzās, jo sākās centralizācija. Tad tēvs pārcēlās uz darbavietu Vīdālē. Vēlāk darbnīcas nojaucām, jo jumts bija beigts.

Pamazām no veciem vīriem noskatoties, tēvs bija kļuvis par ļoti labu amatnieku. Viņš prata taisīt ratus, ragavas, logu rāmjus, durvis, skapjus, zārkus, mucas, kāpostu baļļas, mazās ragaviņas, slēpes. Reiz no kāda meža vīra dabūja lielu, dobumainu, koku. Uztaisīja trīs mucas, katru 30 litru lielu. Vēl mājās stāv, ar iededzinātu gada skaitli. Slēpes arī saglabājušās. Mājās ir arī tēva taisīts teicams oša koka skapis. Turklāt tēvs mācēja iztaisīt gan dzelzs, gan koka detaļas. Kaut vai ratiem — koka riteņus, izzāģēja, izvirpoja spieķus, smēdē izkala dzelzs detaļas. Viņš uztaisīja pat traktoru. Tad tēvs apkala zirgus, tad allaž divi trīs pajūgi sētā stāvēja. Vīri mierīgi plāpā, dzeramais arī līdzī, darbs pamazām notiek.

80. — 90. gadu mijā tēvs taisīja daudz vērpjamo ratiņus. Pēc tiem bija liels pieprasījums — gan darbam, gan kā skaistuma priekšmetiem. Pārsvārā visi darinājumi aizgāja citiem. Tā jau laikam visiem meistariem. Taisa sev ratiņus, bet pēkšņi kādam ievajagas, un atdod prom. Beigās tomēr vienu ratiņu tēvs uztaisīja un paturēja sev.

Nu jau gadus septiņus tēvs neko vairs nedara. Ar padomu palīdz un manam vecākajam dēlam teicies vasarā mācīt, kā logu rāmjus gatavot. Mans brālis ir ratiņus taisījis, pašam arī ir drusku ķēriens uz amatniecību un dēlus tas saista.»

D.S.: «Edgars kolhoza gados bija

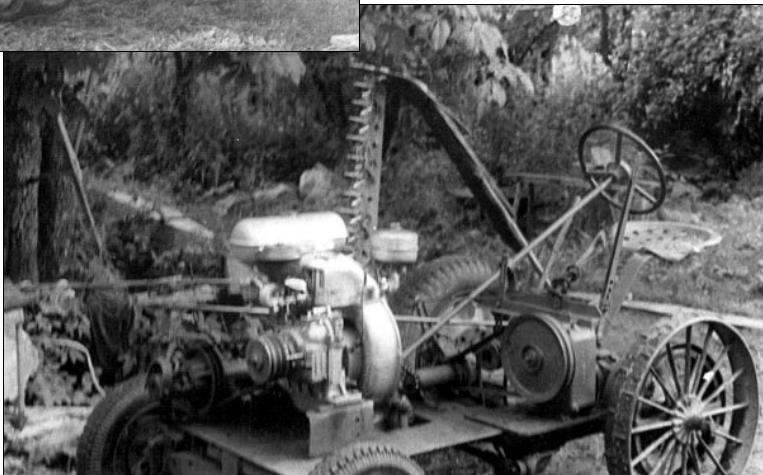
sākās. Būtībā sāka celt bez projekta. Tas bija 1992. gada maijā.

Redzot, ka atvēziens ir pamatīgs un darbam vajag nopietnus spēkus, uzrunāju toreizējo Starpkolhozu celtniecības organizācijas vadību — Spicbergu un Griežīti. Viņi norīkoja Jāņa Župes brigādi. Tā būvēja Šlīteres rezervāta administratīvo un dzīvojamo māju korpusus, un tobrīd tur nebija ne līdzekļu, ne materiālu, toties *Gružu* jaunbūvei bija.

Norēķini notika tā. Šveicieši deva naudu *Gružu* saimniekam, viņš savukārt regulāri izsniedza man avansu. No šīs naudas iepirkām materiālus, es maksāju par pakalpojumiem un algas celtniekiem. Tas viņiem bija veiksmīgs laiks. Man pašam par vadīšanu tika 100 dolāru mēnesī.

Tolaik varēja pieprasīt zemi. Man bija ģenerālpilnvara, un es *Gružu* jaunā īpašnieka vārdā nodibināju zemiņu saimniecību *Gruži*.

Ārzemnieki nolēma, ka būs nepieciešams ceļš. Nomeliorejām laukus, izbūvējām ceļu. Tad šveicieši gribēja paplašināt teritoriju. Es lūdzu, lai piešķir brīvās zemes, ieskaitot *Sētiņas* un *Kārdikšus*, un kadiķu noru aiz *Gružiem*. Darbojoties atradām pat vecās kupīcas. Toreiz bija doma saglabāt kadiķu audzi, prasīju padomu biologiem, kā labāk rīkoties, un man ieteica kadiķus atēnot, ganīt aitas. Reiz kāda smagā automašīna trāpīja vienam kadiķītim, un es dabūju samaksāt 200 rubļu lielu sodu dabas draugiem. Kādas tur tagad aitas! (*Kadiķi šķiet galīgi panīkuši, lai ne-*

Par *Gružu* «hoteli»

Aldons Zumbergs: «Pagājušā gadsimta astoņdesmito deviņdesmito gadu mijā Rīgas mūziķu aprindās pazīstams cilvēks meklēja sev lauku māju mūsu pusē. Galu galā izvēlējās pamestos *Gružus*. Īpašnieki, Rērihi, pēdējos gados Lapmežciemā bija dzīvojuši *Lecniekos*, bet tad jau bija pārcēlušies uz Dundagas centru. *Gruži* nebija diez cik stipra māja, no smilšu lietajiem ķieģeļiem. Mēs vēlāk ar pleciem sagāzām... Bet toreiz rīdzinieki no visiem piedāvājumiem izraudzījās tieši *Gružus*. Talkā saposām apkārtni... Šķiet, zemi tad vēl nepārdeva, bet varēja pieprasīt. Jaunienācēji to arī darīja. Tad 1992. gada pavasarī mūziķis mani iepazīstināja ar Šveices biznesmeņiem, ar kuriem bija saistīts pa mūzikas ierakstu līniju. Ārzemnieki izklāstīja ieceri — blakus vecajai *Gružu* mājai celt viesu namu. Vieta skaista, kilometrus desmit attālu jūra.

Tolaik jau biju beidzis darbu *Vīdāles* kopsaimniecībā un strādāju *Lībiešu krastā*. Šveicieši man piedāvāja vadīt darbus, lai īstenotu viņu ieceri.

Objekts sāka tapt ļoti savdabīgi. Mēs bijām pieraduši pie plānošanas, pie projektēšanas un celtniecības līmiem. Bet te — atbrauc itāļu arhitekts, uzvārdā Pinočelli, bez kādas ģeoloģiskās izpētes paņēma cauruli ar noasinātu galu, iedzina zemē un pateica — te ir ādere, te drusku jāpagriežas tā, nostādīja centru, novilkā, kur jābūt korpusiem, un celtniecība

• *Gružu* «hotela» būvbedre.

Foto no Aldona Zumberga albuma.

sākumā viens no viņiem apprasījās, vai man neesot sakaru Ventspils muižā... Vēlāk arī noskaidrojās, ka nekādas investīcijas Latvijā nav reģistrētas. Jā, tā bija nelegālā nauda.

Pēc tam uzvirvoja idejas, ka nepabeigto celtni varētu pārpirkt. To ar somu tūrisma firmas starpniecību gribēja kāds mūsu politiķis, kas būvēja vasarnīcu Pitragā. Bet darījums nenotika, jo nebija neviena, no kura atpirkt. Puspabeigta celtnē, kas ir dabā, bet nav papīros! Savulaik gan ar projekta saskaņošanas lapu apstaigāju rajona institūcijas, dabūju parakstus un atdevu itālim Pinočelli.

Kad ārzemnieki ar *Gružu* īpašnieku saķīlējās, tad 2 ha zemes atdalīja nost. Šķiet, pēc tam ārzemniekiem bija nekustamā nodokļa parāds, un viņus vairs nevarēja sadabūt rokā. Liels jau parāds nevarēja būt, un tas laikam ir arī samaksāts. Ārzemju firmas nosaukums bija SIA *Park Studios Latvia* no Lugano. Tie ir tie paši, kas gribēja Lucavsalā par 400 000 miljoniem celt daudzfunkcionālo hokeja halli.

Gružu objekta celtniecībai iztērēja 5 000 — 6 000 latu. Tas viņiem nebija nekas. Kāds no šveiciešiem bija teicis Župem, ka Vidusjūras piekraste esot pilna ar tādiem hoteliem. Ja kaut kādu iemeslu dēļ projekts neizdodas, tad svītra pāri un dara ko citu.»

Modris Freibergs: «Bija domāts liels nams ārzemnieku atpūtai. Es arī cerēju, ka varbūt atradīsies darbs. Iesāka pat celt atsevišķu māju apkalpošanai personālam. Bet viss paputēja.»

MŪSDIENAS

Diāna Semioņenkova: «Deviņdesmito gadu vidū vairākus īpašumus Lapmežciemā pārdeva krieviem.»

M.F.: «*Laukdambji* arī ir krievam pārdoti. Krievam jau māju nevajag, bet zemi.

Gružu hotelī pa vasarām raibi iet. Pa naktīm ar mašīnām visādi sabrauc, skan skaļa mūzika! Narkomāni reizēm

apmetas, pa stūriem magones sakrautas... Jumts virs galvas ir, nomaļa vieta, ko vairāk.»

Jaunlīdumu viesu māja

Vienīgais gaismas stariņš izmirušajā ciemā — sparīgā *Jaunlīdumu* saime, turklāt visjaunākā paaudze turpina dzimtu. Nedaudz vairāk par gadu šē darbojas viesu nams. Par uzņēmīgajiem zemniekiem rakstījām jau tad, kad Edgaram un Diānai tūrisma iecere vēl bija tikai galvās un uz papīra. Gandrīz pusotru gadu tā ir īstēnība. Stāsta *Diāna Semioņenkova*.

Mana mamma apprecējās ar dundadznieku un sāka dzīvot *Celmiņu* mājās (kilometrus divus no *Jaunlīdumiem*). 1992. gadā ienācu *Jaunlīdumos*. Man toreiz bija astoņpadsmit gadu, Edgaram — divdesmit pieci. Man bija visas iespējas dzīvot pilsētā — Bauskā palika divi labiekārtoti dzīvokļi. Bet es pateicu savam vecamtēvam, ka neiešu uz pilsētu. Man daudz labāk patika te, laukos.

Mēs esam mēģinājuši nodarboties ar zemkopību un joprojām to darām, bet man radās doma uzsākt arī ko citu. Uzzinot par cilvēkiem, kas Vidzemē, Zemgalē sāk pilnīgi no nulles, pat bez savas zemes, ņemot bankā kredītu, es sāku domāt — vai mēs slīktāki? Turklāt mums jau ir sava zeme! Tūrisma te šķita pateicīga vieta, un vairāki cilvēki arī iedrošināja: jums te ir tik jauki, klusi, ko jūs ar lauksaimniecību vispār nematiet?!

Grūti jau ir gājis, sākot ar projekta izstrādi, bet jāatzīst: tas ir bijis to vērts. Nav viegli arī tagad, viesu nama dēļ esam paņēmuši kredītu, kas desmit gados jāatdod. Jāsavelk jostas! Taču, ja neko tik nozīmīgu nebūtu uzsākuši, tad priekšā saskatīju ceļu uz Īriju. No lauksaimniecības vien nekas dižs nesanāk. Tagad ļoti ceram, ka viesu nams kļūs par mūža biznesu. Jau pirmajā gadā, kopš uzņemam viesus, mūsu saimniekošanā samēri ir mainījušies. Ar visām lauksaimniecī-

• Jaunlīdumu viesu nams.

Foto no Edgara Pētersona albuma.

Pētersons

bas subsīdijām zemkopība vēl dod ieņēmumu pārsvaru. Taču lopu skaits ir samazinājies — pašlaik mums ir piecas slaucamas govīs un sešas teles, un tā arī varētu palikt. Ar tehniku esam nodrošināti, dzesētājs ir, tikai jādomā par ēkām. Gribētos arī vecās atjaunot. Tas atkal prasa naudu. Lai kam jau darba augļus baudīs bērni.

Pērn decembrī pagāja gads, kopš viesu nams vēris durvis, un mums kā iesācējiem tas paveicies gluži labs. Pirmajā pusgadā bija mazāk viesu, toties otrajā bija ko norauties. Pašlaik mums ir desmit gultas vietas, bet varam uzņemt arī piecpadsmit cilvēkus. Pašiem jāņem matračī līdzī. Rekords gan bija divdesmit seši, bet tad ir ļoti saņemti.

Tagad varam secināt, ka visumā atbraucēju pieplūdums ir vienāds visu gadu. Ziemā cilvēki ļoti grib pirti, pavasarī un vasarā — vairāk dabā. Cilvēku vēlmes gan atšķiras. Ir tādi, kas atbrauc, ieslēdzas mājā un ārā neiet. Daudzi grib mieru un klusumu. Rosī-

gākajiem piedāvājam baudīt apkārtni. Pērn pavasarī naudu ieguldījām desmit velosipēdos, un tagad varam ieteikt izbraucienu uz Slīteres nacionālo parku. Protams, ziemā derētu slēpes. Šova te nav. To uzreiz pasaku skaidrības labad.

Parasti uzreiz vaicāju, ko atbraucēji vēlas, arī pārtikas ziņā. Piedāvājam ekoloģiski labvēlīgus produktus. Kartupeļi, burkāni, redīsi, tomāti, ogas nāk no pašu dārza. Audzējot bioloģisko pārtiku, jāsadarbojas ar citiem *bioloģiskajiem* zemniekiem, jo viens visu nespēj saražot. Ja mums kā pietrūkst, tad sazināmieš ar Ritu Bumieri, Ansi Rodertu vai Gunitu Tropiņu. Ēdienu gatavo paši klienti.

Starp citu, par bioloģiskajiem zemniekiem pārkārtojas arī Imants Ludeviks Vīdalē un Lienīte Iesalniece Dūmelē. Vienīgā bēda ir tā, ka bioloģiskie zemnieki nejaudā tik daudz saražot, cik Rīgā pieprasa. Mārtiņš Rītiņš, *Ekovirtuve* gribētu mūsu produkciju visu cauru gadu, tikai mēs to nespē-

jam nodrošināt. Par mūsu viesu namu ir vēstīts četros ziņu portālos internetā. Daži klienti jau ieradušies ceturto vai piekto reizi. Taisnība, ir gadījies arī tā, ka piesakās, bet neatbrauc. Tāpēc esam iemācījušies ņemt naudu avansā. Pārsvarā tomēr ir solīdi ļaudis.

Brauc no visas Latvijas. Ārzemnieki vēl nav bijuši. Reiz atbrauca Kanādas latvieši, bet tikai apskatīt saimniecību. Ēkas kvalitāte kopumā mūs apmierina. Daži sīki defekti ir atklājušies, bet ir divu gadu garantija. Pavasarī brauks meistari un pielabos līgumā paredzēto.

Gaidām jauno tūrisma sezonu!

Alnis Auziņš

Pētersons un viņa sieva, 2006. gada oktobrī.

P.S. Esam saņēmuši Viļņa Mitlera precizējumu par Lapmežciemu. «*Jaunā gvarde* ar priekšsēdētāju Gustavu Fricsonu Vīdalē bija jau 1948. g. jū-

• Jaunlīdumu viesu nams. Pirmie divi no labās saimnieki — Diāna un Edgars. Foto no Edgara Pētersona albuma.

lijā kā pirmais Dundagas pagastā.»

Autors pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā I. Abajam, E. Allerei, B. Bau-

manei, L. un M. Freibergiem, E. Pētersonam, D. Semionenkovai, N. Treknai un A. Zumbergam.

Svētki luterāņu draudzē

12. III, piedaloties arhibīskapa vietniekam Pāvilam Brūveram, amata zīmi — krustu — dievkalpojumā saņēma Dundagas draudzes mācītājs Armands Klāvs. Pēc tam pilī, baudot tēju, kafiju un maizītes, draudze klausījās sava kora dziesmās, paši uzdziedāja, iztaujāja ciemiņu un sveica savu mācītāju.

Armands Klāvs, pirms diviem gadiem ienācis mūsu draudzē kā palīgmācītājs, kļuvis par pilntiesīgu mācītāju. Prieks par Armanda izaugsmi, par stingrību un reizē elastību, rošību un daudzpusību, sākot no daudzo tiešo pienākumu pildīšanas un beidzot ar... Jā, patiesam draudzes ganam tāda *beidzot* nemaz nevar būt. Armandu arī saista daudz kas — sports, mūzika (pats lieliski dzied un spēlē ģitāru), teātris, autosports (!!!oti ātri brauc!). Armands ir viens no rosinātājiem izmantot Ventspils kultūras iespējas. Pēdējā laikā esam apmeklējuši izrādi un koncertu un

domājam tā rīkoties arī turpmāk, aicinot pievienoties ikvienu. Bet Lieldienu gaidu, ciešanu un reizē cerību laikā gribas nobeigt ar mūsu viesa sprediķa noslēgumu. «Lai mēs piedzīvojam Dieva klātbūtnes realitāti, lasot Bībeli un klausoties Dieva vārdul! Lai mēs ne tikai ar prātu, bet patiesi, no sirds tam varam ticēt! Bieži notiek tā, ka klausāmies vārdu, ar prātu saprotam, bet sirds paliek nepiepildīta, piesietā pie zemes, realitātē, pie mūsu sāpēm, sarežģījumiem, neiespējamībām. Jēzus šodien savā krusta ceļā zina, kādi mēs esam. Viņš zina visus

Daudzpusīgais Mārtiņš Freimanis

23. II Talsu tautas namā pirmoreiz notika Lasītāju svētki.

Talsu bērnu bibliotēkas vadītāja Ilze Jaunbērziņa uz svētkiem bija aicinājusi Talsu un rajona *Bērnu žūrijas* dalībniekus. Tas tāpēc, ka čaklos lasītājus sumina vietējās bibliotēkās, bet uz Latvijas lielo Lasītāju svētkiem Ķīpsalā ierobežotā skaita dēļ var aizbraukt tikai nedaudzi no rajona, kaut *Bērnu žūrijā* piedalījies krietns pulks.

Uz Talsiem devās 27 lasītāji no Dundagas un 6 no Kaļķu bibliotēkas — paši apzinīgākie, radošākie un lasītkārašie.

Svētku vadītāja Žurka un skolēni sveica pašu iemīļotāko grāmatu autorus, tulkotājus, izdevniecības pārstāvjus, māksliniekus. Tos noskaidrojusi bija Maija Laukmane. 1. — 2. klašu bērni par savu iemīļotāko grāmatu

atzina F. Lelarža *Labu, jauku vakariņu, palasisim pasaciņu*, 3. — 4. klašu lasītājiem vislabāk pie sirds gājusi O. Preislera *Mazais spociņš*, 5. — 7. klases skolēniem savukārt visvairāk patikusi Māra Runguļa *Varde kurkst kabatā*. 8. un 9. klašu skolēni visaugstāk bija novērtējuši Mārtiņa Freimaņa dzejoļu grāmatu *Zālite truša dvēselei*.

Svētku nagla — Mārtiņš Freimanis. Viņš dziedāja bez mikrofona, spēlēja ģitāru un uzklaustīja jautājumus. Skolēnu biklums uz beigām izzuda. Mākslinieks pastāstīja, kā tapusi viņa grāmata *Zālite truša dvēselei*. Dzejoļus viņš rakstījis uz dzeltenām līmējamām lapiņām, bet tās lipinājis uz ledusskapja *Snaige*. Reiz pie mūziķa ciemos atnā-

kusi Dace Paula (ši gada Lielās mūzikas balvas pasākuma rīkotāja), izlasījusi dzejoļus un ieteikusi publicēt. Mārtiņš vilcis ārā studiju pierakstus, kur arī dzejoļi, vēl klāt pelicis dziesmu tekstus. Pašam vislabāk patīkot rindas:

«Tūkstošiem mazu debestiņu krīt no gaisa un sakrīt man kapucē. Es uzlieku kapuci galvā un esmu debesīs.»

Top otrā dzejoļu grāmata, to arī solījis publicēt apgāds *Madris*. Par vistuvāko dzejnieku Mārtiņš atzīst Klāvu Elsbergu. Mūziķis izlasījis arī visas grāmatas par Hariju Poteru. Pats parasti lasa trīs četras grāmatas uzreiz, katra no tām atrodas citā istabā. Šobrīd Mārtiņam vislabāk patīk Stīvena Hopkina grāmata *Visums riekstu čaumalā*.

Mūziķim mājās ir suns (īpaši mīļš), žurka, papagaiļis un 2 bruņurupuči. Mārtiņa klasē visas meitenes vēlējušās

— Esmu lasījusi arī garlaicīgas grāmatas. Tomēr dažas tādas šķiet sāpumā, bet beigās izrādās pašas interesantākas.
— **Kas tev kā ekspertei paticis vislabāk?**
— Iespēja pēc izlasīšanas grāmatu novērtēt.
— **Tu trenējies volejbolā, dziedī korī, mācies 9. klasē un vēl tik daudz lasi!**
— Skolas laikā lasu nedaudz, vairāk brīvlaikos. Arī, kad esmu saslimusi, jo tad lasīt liekas piemērotāka nodarbe nekā skatīties televīzijas raidījumus.
— **Kā tu vērtē Lasītāju svētkus Talsos?**
— Interesanti. Man patika gan pasā-

klūt par pārdevējām, zēni — par kosmonautiem, bet viņš pats — par kļaudni. Mārtiņš uzskata, ka savu sapni ir piepildījis. Uz jautājumu, kāda tipa meitenes mūziķim patīkot, viņš pabrīnījās, vai tad viņas sevi iedalot tipos, un atbildēja, ka patīk oriģinālās. Mākslinieks atzinās, ka ir naktsputns: gulēt ejot naktī ap trim četriem, tāpēc no rīta piecelties astoņos ir grūti.

Interesants bija Mārtiņa stāsts par blēņām. Sētas *brandžā* viņi bijuši četri: divi zēni un divas meitenes. Aerosolos iekšā bija bumbiņas. Jo tev to vairāk, jo tu esi *krutāks*. Savākuši aerosolus. Vienā iekšā melnā nitrāta krāsa. Visi sasēdušies apkārt. Mārtiņš kā vadonis liek ar ķieģeli pa aerosolu. Kā šļācas ārā krāsa, tā visi melni. Tādi mājās rādīties nevar. Ieraudzījuši dzeltenas puķes, saplūkuši tās un ar ziediem tīrījuši krāsu nost. Beigās visi bijuši melnā krāsā un ar dzeltenām puķēm

aplipuši. Nekas cits neatlicis, kā tādiem vilkties mājās. Sētas vidū lielā mucā visi pa vienam tikuši publiski mazgāti. Kopš tās reizes Mārtiņam vairs nav bijusi nekāda interese ne par aerosoliem, ne par iekšā esošajām bumbiņām.

Mākslinieks uzstājās atraisīti un asprātīgi. Pēc pēdējās dziesmas mūziķis pazuda starp autogrāfu tīkotājām un fotografēties gribētājām.

Lielie svētki izdevās!. Tie pauda atziņu — lasītājs un grāmata ir vērtības arī mūsdienās. Mārtiņš Freimanis, balstoties uz savu pieredzi, noslēgumā skolēnus aicināja: «Lasiet grāmatas un rakstiet tās! Stundās zīmējiet skolotājus, rakstiet dzejoļus! Visu saglabājiēt, jo tad, kad jums būs 30, tas būs ļoti interesanti!»

Mārtiņa Freimanis, 2006. gada 23. II.

Diāna Siliņa

iegūst, lasot. Internetā lielākoties ir uzziņas, lie-tišķas un iztēli neraisošas.
— **Vai esi izlasījusi arī Hariju Poteru?**
— Esmu. Aizraujoša grāmata. Domāju, ka tā ir tik populāra tāpēc, ka rakst-niece lasītājiem liek noticēt, ka pastāv paralēla pasaule.
— **Ko esi guvusi lasot?**
— Plašāku vārdu krājumu, prasmi labāk izteikties un attīstītu iztēli.
— **Vai tev ir kāda grāmata, ko tu ļoti vēlētos izlasīt?**
— Dena Brauna *Da Vinči kods*. Tā ir ļoti populāra, turklāt, cik zinu, ar no-slēpumiem. Šādas grāmatas ir aizraujo-šas.

Diāna Siliņa

Pūralāde

Dziedonis, mākslinieks, amatnieks, izsūtītais...

Laimonis Bokums ir unikālas balss — basa *profundo* — īpašnieks, vīrs, kas pieredzējis darba nometnes un Sibīrijas lēģerus, dziedājis divos nozīmīgos Latvijas koros, gleznojis, gatavojis dažādas lietas no atšķirīgiem materiāliem, daudz lasījis, tagad kopā ar dzīvesbiedri dzīvo Dundagā, ķer mirkļus dabā un fotogrāfē, un atkal dzied korī.

Liktenīgais dzimšanas dienas datums

Mana dzimtā puse ir Jaunpagasts. Tēvam Jānim Bokumam piederēja saimniecība, ko agrāk sauca par *Vecpeiduliem*, bet Ulmaņa laikos, kad nāca modē vārdus latviskot, pārdēvēja par *Ārēm*. Zemes nebija daudz — kādi 18 hektāri, taču tā bija labi iekopta, un tāpēc valsts tai piešķīra papildlīdzekļus, lai varētu attīstīties. Tēvs bija aizsargu priekšnieks, pats esmu bijis mazpulcēns.

Esmu dzimis 1925. gada 1. janvārī. Tas man ir bijis liktenīgi. Varēju nākt pasaulē jau 1924. gada decembrī, tad no iesaukšanas leģionā man neiz-

tāda transporta, ar ko visus atvest. Paspēju vēl atvadīties no tēva māsas, kas dzīvoja Rīgā, un nofotografēties. Mūs sūtīja uz Liepājas karostu. Braucām ar kuģi naktī, kad krievs iebruka Rīgā. Bijām pie Kolkas, dzirdējām, kas notiek galvaspilsētā. Jūra bija svārstīga, daudziem kļuva slikti. Divas dienas šupojāmies. Liepājā bija trauksmes, nāca bumbvedēji. Slēpāmies. Bija arī naktsdežūras. Vācieši jau gatavojās doties prom. Par mums nelikās ne zinis. Bijām kādi trīs, kas saņēmāmies un devāmies ceļā. Līdz Kuldīgai braucām ar vilcienu. Mums bija zīmes, kurās uzrakstīts, kas esam. Tās palīdzēja. Tālāk tikām ar kādu vācu karaspēka mašīnu. Izkāpu Stendē, no turienes man nebija tālu jāiet — tikai pieci kilometri.

Slēpšanās

Mūsu mājās tolaik dzīvoja vācieši. Tie bija labi laudis, ļāva mums dzīvot. Rudenī kūrām labību, viņi palīdzēja. Galvenais virsnieks vēl mani pamācīja braukt ar motociklu, kam blakusvāģis. Tad nomaiņījās virsnieks. Jaunais sāka interesēties, kāpēc es tāds jauns nedienēju vācu armijā. Man vajadzēja slēpties.

Vienu laiku nodzīvoju aiz Rendas pie radiem Čubās. Tur devāmies mēs, jaunieši — māsa, māsīca, vecākais brālēns, kaimiņi —, baidīdamies, ka mūs varētu aizsūtīt uz Vāciju. Līdzī paņēmām vienu goitiņu un pārtiku. Tēvs

brauca ar pajūgu, aizveda visu, kas vajadzīgs. Es devos ceļā ar velosipēdu. Turpat no spirta dedzinātavas atdzina traktoru ar piekabi un Volvo firmas smago mašīnu aizvilka. Spirta muca arī bija līdzī.

Meitenes gulēja mājās, tur bija uztaisītas nāras. Mēs, puīši, nakšņojām šķūņaugšā, sienā. Pa nakti nāca visādi ēstprasītāji. Gan padomju karavīri, gan vācieši. Saimniekam bija jātaisa

katliem ēst.

Lielākie puīši reiz aizgāja uz medībām un nošāva alni. Saimniekam cūka bija kaujama, tad sadarīja desas — gan no aļņa, gan cūkas, nokūpināja. Ar mīnām Abavā ķērām zivis. Granātas iemetām upē, zivis apdulla un uzpeldēja augšā, tad mēs ar laivu piebraucām klāt un zivis paņēmām.

Čūbu liktenis bija traģisks. Vēlāk kaujās tās iznīcināja tā, ka nekas pāri nepalika. Mājinieki visi aizgāja bojā. Mēs jau tad tur vairs nebijām. Vecāki atbrauca man pakaļ, un mēs aizbraucām. Arī pārējie. Dzīvojām tur tikai kādas pāris nedēļas.

Dabūju meklēt vēl citur patvērumu. Mājās nebija droši. Pie Imulas slēpos. *Puitās* kādu nedēļu nodzīvoju. Tad vēl mājās slēpos istabā — dzīvoju un ārā negāju. Māja bija sadalīta divās daļās. Vienā dzīvojām mēs, otrā uzturējās vācieši. Viņi savu teritoriju nepārkāpa.

Tuvojoties kapitulācijai, vajadzēja kaut ko darīt, lai neaizsūtītu uz Vāciju. Daudzus jau aizveda. Tēvs bija uzzinājis, ka Talsos Laidzes ielā pieņem dezertierus. Bija jāpaliek Talsos. Malku zāģējām, taisījām bunkurus. Vienreiz bija jāiet ķemmēt arī mežus Vandzenes pusē. Tad pienāca kapitulācija, mūs palaida mājās.

Izsūtīšana

1945. gada decembrī dzīvoju mājās, strādāju spirta dedzinātavā par kurinātāju. Pirms Ziemassvētkiem braucām ar divām ragavām uz Strazdes dzirnavām. Atceros vēl lielās sniega kupenas apkārt. Maisi bija ļoti smagi — tur gāja trīs pūri iekšā. Biju liels, spēcīgs lauku puisis, izcēlu tos no ragavām mierīgi. Samalām milptus, devāmies mājās. Iebraucām Jaunpagastā pie kurpnieka. Tas sacīja: «Tevi meklē.» Noraustīju plecus — neko neesmu nodarījis — un braucu tik mājās. Kaimiņi no *Jaunpeiduliem* iebrauca iekšā un arī sacīja: «Tevi meklē, dēls.» Es tikai domāju — kas man varētu notikt, ko esmu izdarījis? Kāds Talsos bija zinājis, kas es esmu. Viņš arī nodevis mani. Otrajā dienā pie manis klāt krievu kapteinis un ziņotājs. Aizveda mani uz kaimiņmāju, nopratināja, un viss. Mājās aizgājām pusdienās. Paēdām. Māte aizveda ar kamanām, kapteinis un ziņotājs arī līdzī. Tēvs jau bija Kamčatkā. Viņu paņēma bez kādas tiesas.

Sibīrijas lēģeros

Vispirms mani turēja Rīgā — Stabu, tad Amatnieku ielā. (Kad dziedāju akadēmiskajā korī, katrreiz gāju pagrabam Amatnieku ielā garām un atcerējos, ka tur esmu bijis.) Kara tribunāls mani notiesāja uz desmit gadiem par dzimtenes nodevību. Nonācu Berezņikos, šaipus Urāliem. Tur būvējām jaunas mājas. Tad mani aizsūtīja aiz Urāliem, uz Vižaju Sverdlovskas apgabalā. Dzīvojām pusbdā — tikai dienišķā maizīte. Nakšņojām barakās. Viss iežogots, ar apsardzi. Meža darbi. Ar zāģi *Lučok* viens cilvēks zāģēja lielos kokus, zarus dedzināja. Laiks bija ļoti auksts. Man jau no bērnības rokas bija jutīgas pret aukstumu — Virbu skolā bija biezi mūri, sēdēju pie loga, un man vienmēr rokas bija nosalušas. Sibīrijā atsaldēju rokas ātri vien. Ugunskurs nelīdzēja. Nebija jau kārtīgu cimdu. Poliklīnikā dabūju zīmi, un tad vairs nebija kādu laiku jāiet darbā. Pratu zāģus trīt. Kad citi nāca no meža, es viņiem trinu zāģus.

Ārstējos poliklīnikā. Biju metrs deviņdesmit trīs garš, mājās svēru pāri simtam. Tagad — tikai sešdesmit astoņus kilogramus. Tad mani aizsūtīja uz Talakjanku, lai uzlabotu veselību. Ārstēju savus atsaldētos roku un kāju pirkstus. Pāris mēnešus

tur nodzīvoju, veselība uzlabojās. Pieņēmos atkal svarā.

Bija jābrauc uz citu lēģerpunktu — Taļicu. Tur atkal meža darbi un koku pludināšana. Vienreiz stipri saslimu, nokritu no nāru otrā stāva. Izrādījās — man četrdesmit grādu pāri. Iekaisums kājā. Aizveda uz poliklīniku, izgulēju plaušu karsoni. Ārsti šaubījās, vai izdzīvošu. Izārstēja mani. Dakteris bija vācietis, arī apcietinātais, bet goda vīrs. Pēc tam dibināja jaunu lēģerpunktu — otru Taļicu. (Viena bija ziemeļu, otra — dienvidu.) Pašiem tā mežā bija jāceļ, jābūvē no jauna. Kad es tur aizbraucu, bija jau kādas mājas uzbūvētas, sētas riņķī. Atkal meža darbi. Dzīves apstākļi gan tur uzlabojās. Varēja labāk nopelnīt, paēst. Nomira Staļins, pēc tam krasī mainījās situācija. Začoti sākās — vienā dienā varēja izpildīt triju dienu normu. Pēdējos gadus strādāju uz traktora mežā — tralēju nozāģētos kokus, izpelnījies un tiku ātrāk mājās. Tēvs divas reizes bija ciemos, viņš jau tad bija atgriezies Latvijā.

Bass *profundo* Rīgas koros

Biju Rīgā vidusskolu beidzis, toreiz dzīvoju pie tēva māsas. Kad atgriezies no Sibīrijas, Rīgā pierakstīties neļāva. Vajadzēja kaut ko darīt. Aizbraucu uz Stendi, tur tēvs bija sarunājis darbu MTS.

M u m s bija labs ģimene draugs — Jūlijs Pamiljens. Viņš ar kundzi Ēriku dziedāja Teodora Reitera korī. Abi bieži cīmojās *Ārēs*. Kopā braucām peldētienes uz Jaunpagasta upīti, vispār ļabi pavadījām laiku. Jūlijs pazina mani kā dūstīgu dziedātāju no bērna kājas. Viņš teica, ka man ir jāmācās konservatorijā pie Aleksandra Viļumaņa. Fakts ir tas, ka mani uzņēma kā teicamnieku. Man bija laba balss, biju oktāvis. Varēju nodziedāt viszemākos tonus. Bass *profundo*. Tagad *profundo* man vairs neskan. Divus gadus nomācījos, tiesa, ne pie Viļumaņa, bet pie Brutānes. Visas notis bija jātransponē. Nevarēju izdziedāt rakstītajās tonkārtās, tās man bija par augstu. Iemanijos pats to darīt. Robsona darbus dziedāju.

Kad studēju pirmajā kursā, mani uzņēma Latvijas Valsts akadēmiskajā korī. Jānis Dūmiņš bija galvenais diriģents. Vēlāk arī Daumants Gailis. Man jau bija ķibeles izsūtījuma dēļ. Maskavā gandrīz nevarēju tikt uz de-

• Bērnībā.

Foto no L. Bokuma albuma

kādi. Vēl viens bass tāds bija. Bez mums tā dziedāšana nekā nesanāca. Vajadzēja prasīties lielajai priekšniecībai, un tad tā atļāva. Nāca komisija pārbaudīt, kā dziedam. Jānis Ozoliņš arī, tajā laikā — konservatorijas vadītājs. Pārbaudīja balsi, man vajadzēja parādīt, kā skan visas apakšīņas. Akadēmiskajā korī nodziedāju gadus piecpadsmit. Bijām spēcīgi basi, uz tiem arī koris balstījās. Dziedājām jebkuru tautību dziesmas. Ukrainu, gruzīnu, pat ķīniešu («Kur Alamuhaņa mīt?»). Centāmies izpildīt viņu dzimtajā valodā. Latviešu tautas dziesmas dziedājām, klasiku, Emīla

• Kopā ar dzīvesbiedri Eleonoru Rīgas dzīvoklī.

Foto no L. Bokuma albuma

Dārziņa darbus. Emīla Melngalvja dziesma «Sirds tik grūta» man ļoti patika.

Apmēram tikpat ilgi nodziedāju Teodora Kalniņa radiokorī, ko diriģēja Edgars Račevskis. Radio 10 gadus nostrādāju par meistar, laboju un gatavoju dažādas lietas no koka un metāla. Piemēram, futlārus, kur flautiņas ielikt. Vislielākais darbs bija podesti korim anglikāņu klubā (tagadējā baznīcā). Tie simtprocentīgi bija mana ideja un izpildījums. Ar ieliekumiem, lai korim ērti.

Gleznošana un grāmatas

Kad dziedāju akadēmiskajā korī, līdztekus vakaros apmeklēju Mākslas akadēmijā zīmēšanas kursu. Beidzu

• Savā bibliotēkā Mazdruvās.

Autores foto

bēgt, un, kas zina, vai būtu no kara pārnācis. Taču tiku cauri ar darba nometnēm un lēģeriem Sibīrijā.

Darba nometnēs

Darba nometnē nonācu 1943. gadā. Sākumā Ķegumā būvējām bunkurus, zāģējām mežus, atstājot augstus celmus, lai tankiem grūtāk izbraukt cauri. Tad saņēmām pavēli doties uz Rīgu. Gājām kājām liels bars, nebija

• Latvijas Valsts akadēmiskais koris, 3. rindā 7. no labās Laimonis Bokums, 1. rindā 8. no labās dzīvesbiedre Eleonora Bokuma.

Foto no L. Bokuma albuma

ar teicamu vērtējumu. Interese par glezniecību man jau bija jaunībā. Krāsas apguvu lēģerī, otrajā Taļicā. Tur bija kāds labs mākslinieks kultūras daļā, no Maskavas, arī izsūtītais. Viņš zīmēja uzsaukumus, afišas. Bijām labi draugi. Gleznoju. Pat uz mājām esmu sūtījis savas gleznas. Kopš esmu šeit, *Mazdruvās*, neesmu pindzeli rokā ņēmis. Nav bijis laika — jāgādā malka, jākurina krāsns, visādi citi darbi.

Esmu krājis arī gleznu re-produkcijas un mākslas grāmatas. Kad apmeklēju kursus, kopā ar Arņa Medņa tēvu Oskaru staigājām pa grāmatnīcām un tās iegādājāmies. Reprodukcijas man vēl kastēm ir augšā bibliotēkā, grāmatas — plauktos.

Grāmatas man patikušas no bērnu dienām. Kad tēvs iedeva naudiņu gadatirgū

• *Darba nometnē.*

Foto no L. Bokuma albuma.

• 1953. gadā lēģerī pēc parauga gleznots darbs.

Talsos, es pirkto grāmatīnas. Tā līdz šai dienai. Sākās ar mazu plauktiņu, pats pagatavoju. Auklītes istabā aiz skapja biju atradis vietu, kur plauktiņu nolikt. Tagad grāmatu nevar nopirkt. Ļoti dārgas. Sieva ņem no Kaļķu bibliotēkas. Man ar lasīšanu vairs tā neiet, bet kundze gan lasa. Kaudzēm. Bez grāmatas viņa nevar. Citreiz labu grāmatu kā sāk vakarā lasīt, tā naktī beidz. Kādreiz pats aizrāvos ar Dimā. Main-Rīda darbi visi man bija sakrāti pa brošūrai vien, tie diemžēl pa Sibīrijas laiku pazuduši. Tagad tādi darbi vairs

neinteresē, vairāk patīk lasīt slaveņu cilvēku dzīves stāstus. Labprāt lasu par aktieriem. Ar romāniem pagaidām nav laika aizrauties.

Dzīves draudzene Eleonora

Ar Eleonoru iepazinos akadēmiskajā korī. Viņa bija latgaliete, no Kārsavas. Pagājušā gada 2. decembrī nosvinējām zelta kāzu jubileju. Esam izaudzinājuši dēlu Agri un meitu Agritu. Agrim jau pašam trīs lieli dēli: Jānis, Rūdolfs un Kristaps, kas kļuvuši par pasaules čempionu airēšanā. Agritai jau kopš bērnības ļoti patikuši zirgi. Viņa strādājusi Oktē, tagad meitas darba vieta ir Kristos.

Par Eleonoru varu teikt tikai to labāko — viņa bijusi brīnišķīga pedagoge gan Emīla Dārziņa mūzikas skolā, gan Rīgas 4. vidusskolā. Lie-liska kulināre, puķu un dzīvnieku mīļotāja.

Liepiņas un Mazdruvas

Arī *Liepiņās*, ko iegādājāmies jaunās paaudzes dēļ, visa saimniekošana gulās uz sievas pleciem. Mēs ar bērniem un mazbērniem tur pavadījām brīvdienas, bet Eleonora dzīvoja pavisam. Viņa rūpējās par gotiņām, cūkām, vistām un zosīm, un, protams, par savējiem, kad tie ieradās.

Pēc Sibīrijas un arī vēlāk, kad jau dziedāju akadēmiskajā korī un apprecējos, dzīvoja Rīgā, tēva māsas mājā. Kad nolēma taisīt Ulmaņa gatvi, izrādījās, ka tā paredzēta tur, kur atradās mūsu māja. Nācās pārcelties uz dzīvokli. Bet ko lai tur dara? Garlaicīgi. Mazbērniem arī derētu plašums. No 1982. gada sākām interesēties par laukiem. Vede-klas paziņa ieteicās par *Liepiņām* Kaļķos, pati arī tur dzīvoja. Aizbraucām. Ūdens mājas priekšā līdz ceļiem. Logu nav, sienas cauras, krāsnis izlauztas. Bet vieta skaista. Tā bija bez saimnieka palikusi māja, kas tolaik piederēja kolhozam. Aldons Kumbergs par lētu naudu mums pārdeva. Ielikām milzīgu darbu, lai visu sakārtotu un būtu iespējams dzīvot. Diķi par pusstopu izraka, zivtiņas ielaidām iekšā. Nekad neesmu nožēlojis, ka ie-

• *Sibīrijā, tralējot nozāģētos kokus.*

Foto no L. Bokuma albuma

gādājāmajies *Liepiņas*. Mazbērni tur pavadīja visas savas brīvdienas. Tagad tā ir dēla ģimenes vasaras māja.

Kļūstot vecāki, gribējām dzīvot mierīgāk un tuvāk Dundagai. Pārdevām Rīgas dzīvokli un nopirkām *Mazdruvas*. Tagad te arī dzīvojam. Darba tāpat ir daudz. Juntu nomainījām. Māja pietiekami liela, bet auksta. Jāgādā malka, jākurina. Brīvajos brīžos

fotografēju. Re, saules lēkti un rieti, ziedi, kučēni, suņi...

Tas ir Elmas Zadiņas nopelns, ka esmu ieturējis arī Dundagā. Viņa mani sameklēja un uzaicināja dziedāt luterāņu draudzes korī. Tas man tiešām sagādā prieku.

Diāna Siliņa

• *Ārēs.*

Foto no L. Bokuma albuma

Par šo to un leģionāriem

1905. gada revolūcijas notikumus, 1915. — 1916. gada Kurzemes bēgļus un latviešu strēlniekus esam aizmirsuši. Miers viņu pīšļiem! Arī leģionāri ir *neizdevīgi*. Tā kā Miervaldis [Ceimurs] tomēr viņus atcerējies, mēģināšu arī es kaut ko sagrābstīt.

1. Frīcis Frīdenbergs (meita Guna Neifelde), strādāja par krāvēju, 1948. — 1949. g. Mazirbes mežizstrādes iecirkņa priekšnieks, no kurienes kā leģionāru padzina. Atkal krāvējs dzelzceļa vagonos un pēc tam MRS, tad šoferis MRS. Miris 70. gados Dundagā.

2. Kārlis Jāvalds (saukts Rihards) — pēc kapitulācijas mājās, tad pie baltajiem lāčiem. Atgriezās tāds, ka cauri varēja redzēt, pēc pāris nedēļām uz pampa, ka bikses nepasēja. Mežstrādnieks, meža meistars, mežsargs, vīrs-mežsargs, meža tehniķis. Miris 60. gadu beigās Ezermuižā.

3. Harijs (?) Blāze (?) — zvejnieks no Mazirbes. Atgriezās reizē ar Jāvaldu no izsūtījuma. It kā strādājis par zvejnieku.

4. Georgs (?) Ķierpe no Ances puses. Skolotājs Dundagā. Iesaucā reizē ar manu klases audzinātāju Grīnbergu. Jautrs puisis un liels dziedātājs, nāca pie tēva alu iedzert. Tūlīt pēc kapitulācijas pa ceļam uz mājām iegriezās [pie mums] paēst un drusku atpūsties. Esot palicis izsūtījumā pie baltajiem lāčiem, kaut arī pats bija vīrs kā lācis.

5. (?) Jumis. Tēvs Ansis Jumis, tolaik

Ostes ciema *Liepatmeiros*. Pēc izsūtījuma it kā dzīvojis Valdemārpilī.

6. Eduards (?) Freimuts no Āžu ciema *Apsēniem* (meita rakstnieka Māra Čaklā sieva). Ja nemaldos — virsnieks mūsu armijā. 1941. g. — Arāja komandā. Nošāvis. It kā bijušas domstarpības ar Arāju. Šķiet, par viņu 80. — 90. gadu mijā bija publikācija kādā avīzē.

7. Arvīds (?) Freimuts — iepriekšējā brālis. 1945. gadā redzēju formā. Tuvāk nezinu.

Par turpmākajiem nevaru [droši] teikt, ka viņi bija leģionāri.

1. Arvīds Osis, dzīvoja pretī Kurču stacijai. Aizgāja kopā ar Arvīdu Blūmentālu. Pēc lāģera it kā palicis Igaunijā.

2. Roberts Prulis un, iespējams, ka arī viņa vecākais brālis. Tēvs Pēteris Prulis bija apkopējs Dundagas skolā, māsa Elēna (?) Punka. Pēc lāģera Igaunijā strādāja par būvdarbu vadītāju Ufā (Baškīrijā).

3. Edmunds Esbahs.

Kas bija Senķis, *Senķu* mājas saimnieks?

Vai brāļi Tenderi bija tikai policisti Dundagā, vai arī viņus vēlāk aizdzina leģionā?

Kurelieši — varbūt leģionāri no Dundagas: Edgars Dinsbergs (22.04.1919.), Kārlis Dītmanis (07.04.1922.), Kārlis Emburs (12.05.1919.), Pauls Grosbarts (07.08.1912.), Ernests Klepers

(07.08.1924.), Alberts Stankevics (07.10.1920.) un Harijs Ozollapa (25.04.1925.) no Ārlavas. **Kurelieši arī dundadznieki** Ernests Kārlis Frišfelds (1912.), Jānis Alberts Grasmanis (1912.), Teodors Grasmanis (1912.), Ernests Roberts Liepkalns no Klārmuižas (1910.) un Ernests Zembašs (1886.).

Vīlnis Mitlers

Papildziņas

Guntis Avotiņš — 1944. g. kā Kandasvas tehnikuma audzēknis paņemts leģionā, dienējis 19. divīzijas sapieru bataljonā Kurzemē, pēc kara Belomorstroja spaidu darbos, vēlāk Ļeņingradā būvbataljonā līdz 1952. g.; dzīvo Ostes *Ķinnās*.

Frīcis Sirsniņš — no 1944. g. karojis 19. divīzijā, aizstāvējis Kurzemi, pēc tam Krievijas leģeros; dzīvo Slokā.

Pauls Cela — leģionārs, kritis 1944. g. vasarā pie Daugavpils.

Armands Cela — leģionārs no 1943. g., cīnījies Kurzemē un Vācijā; pēc kara leģeros, ātri atgriezies dzimtenē, bet 1949. g. 25. III deportēts, gājis bojā negadījumā Sibīrijā, apglabāts Novocarininas kapos Omskā.

Veidols Šleiners — leģionārs no 1943. g., kritis kaujās Volhovā; pirms leģiona dzīvojis Laukmuižas *Kļavniekos*.

? Leitāns — cīnījies kopā ar Šleineru Volhovā.

Savā un redakcijas vārdā pateicos visiem, kas atsaukušies. Interesanti būtu arī publicēt datus par skolotāju Ernestu Ābolu-Švanenbergu.

Miervaldis Ceimurs

Leģionāri Dundagā un Lestenē

Vairākas nedēļas pirms leģionāru piemiņas dienas valstī virmoja politiski administratīvas kaislības. Policijas nevarība savaldīt prokomunistiskos protestētājus, deputātu neizlēmība un nacionālpatriotiskais infantilisms, Pprezidentes pakļaušanās Maskavas un rietumu izpratnei par Otrā pasaules kara ideoloģiju noveda pie apkauņojošas rīcības. Policijas apsargāts žogs ap Brīvības pieminekli Rīgā, policistu ķēde ap Ziemeļu kapiem Liepājā.

Pateicība pagasta padomei, ka nekā tamīdžīga nebija Dundagā. Pils kolonālē trīs vēl dzīvie leģionāri ar saviem tuviniekiem, domu biedriem un žurnālistiem 16. III pie otro brokastu tējas un kafijas galda dalījās atmiņās un noklausījās pašvaldības deputāta Valda Randes uzrunu. Leģionāri Leonīds Reinbergs, Jānis Rēboks un Guntis Avotiņš saņēma padomes apsveikumus. L. Reinbergam arī pasniedza leģiona vīrsleitnanta Teodora Kalnāja atsūtīto grāmatu par latviešu leģionāriem, dzelzskrusta kavalieriem.

Pēc tam dalībnieki devās Kurzemes stipro vīru pieminekļa. Pašvaldība bija parūpējusies, lai būtu notīrīts sniegs un apkārtnē sakārtota. Pie *Krokodila* nogulās ziedi, un dundadznieki atcerējās vēl vienu dzīvo leģionāru, Arvīdu Blūmentālu, slaveno *Krokodilu Hariju*.

Tad ar pašvaldības sarūpēto autobusu devāmies ceļā uz Lesteni. Piemiņas pasākumu vadīja Nacionālo karavīru biedrības priekšsēdētājs Edgars

Skreija, kļusuma brīdī pieminēja visus kritušos leģionārus un nesen mirušos — dzejnieku Andreju Eglīti un Igaunijas eksprezidentu Lennardu Meri, kurš nekaunējās no savu leģionāru sabiedrības. Pēc mācītāju vadītā svētbrīža vairāki runātāji izteica nožēlu par prezidentes un valdošo politikāņu novēršanos. Priecēja daudzie jaunieši. Dažādu paaudžu vienotībā ir mūsu spēks, tad varbūt varēsim pieminēt savus karavīrus tur, kur to vēlamies, kā to uzsvēra *Daugavas vana*gu pārstāvis Valdis Kursietis.

Par publikāciju *Talsu Vēstīs* sirsnīgs paldies bijušajai dundadzniecei Maijai Brūverei, bet autobusa šoferim — par profesionalitāti un atsaucību!

Miervaldis Ceimurs

Spēks atcerēties

25. martā, komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā, pie Šķeltā akmens tikās tālajos, smagajos notikumos iesaistītie. Gunāra Laicāna uzruna, aicinot neaizmirst savu vēsturi, smeldzīgas saksafona skaņas, atmiņu kamols caur dzejas rindām... Kāds paņēmis līdzī savu mazbērnu, kāds atceras, ka *torēiz* nav bijis tādu sniegu... Tiem, kam pieticis spēks izdzīvot un pārdzīvot, pietiek stipruma atcerēties. Šoreiz pie tējas tases pili.

Smaida Šnikvalde

Raibs kā ...

Pavasara ziedi

Kad nokūst sniegs un uzzied pirmās pavasara puķītes, Mamcim sākas kapu apkopšanas laiks. Katru nedēļas nogali viņa dodas uz kapiem, lai novītušos ziedus apmainītu ar svaigiem. Un tā līdz vēlam rudenim, kamēr vien plēves būdiņa spēj saglabāt pašus vēlinākos no rudens ziediem — miķeļišus. Ar tiem viņa kapiņus pušķos Svecīšu dienā. Pēc tam jau paliek tikai pāris gājieni uz kapiem — Ziemassvētkos un gadumijā.

Vecpamam nepatīk Mamča ņemšanās ap kapiem, tāpat kā visas pārējās viņas aktivitātes (pensionāru balles, teātra braukšanas), un viņš to neslēpj. «Pensionāram i jāsed mājas, nevis ja-dauzas riņķi!» dusmojas Vecpaps. Viņaprāt, pilnīgi pietiek, ja kapus apmeklē reizi gadā — Mirušo atceres dienā. Vecpaps ir nolēmis dzīvot vismaz līdz deviņdesmit gadiem tāpat kā viņa vecāki un tikai tad domāt par nāvi un vietu kapos. «Varbūt, ka pat varet aizvilkt līdz simtam...» viņš prā-

to. Par veselību Vecpaps nesūdzas. Visādas nīkuļu mīkstčaulības un ņuņņāšanas viņu kaitina.

— Agal tu vilkses pe tiem miroņem! — pamanījies aiz soliņa kājas aizslēptu spainīti ar tikko grieztiem ziediem, Vecpaps jau no durvju priekšas rājas uz Mamci.

Mamcis nekā neatbild, lai gan gribas. Ļoti gribas. Viņa ļauj negaisam norimt, nogaida, līdz Vecpaps iemieg diendusā, tad žigli sapravījas, sēžas virsū ritenim un brauc...

* * *

Sen atpakaļ, kad vēl mācījies vidusskolā, bet vecākā māsa jau studēja augstskolā, ar nepacietību gaidīju tās nedēļas nogales, kad māsa ciemojās mājās. Man tik ļoti kārojās dzirdēt viņas stāstus par studentu dzīvi, ka interesants bija pilnīgi viss. Viens šāds stāsts bija par ciemos atbraukušu ukraiņu studentu, ar kuru māsa bija sapazinusies Kijevas festivālā. Meitene uzreiz atsacījusi no piedāvātās izklaides programmas parastajās studentu atpūtas vietās un izteikusi vēlēšanos apskatīt Doma baznīcu, par

ko bija dzirdējusi, tad vēl kādus kapus un tirgu — pēc māsas izvēles. Tiem laikiem tā bija ļoti savāda padomju studentes izvēle. Atvadoties, jau uz perona, viešņa atklājusi, ka tas esot bijis vecmāmiņas novēlējums — baznīca, kapi un tirgus vislabāk pastāstīšot patiesību par tautu — vai tā dzīvo ar Ticību, vai godā savus senčus un kāda ir tās sadzīves kultūra. Māsa toreiz ļoti lepojās, ka bija izdevies sada-būt biļetes uz koncertu Doma baznīcā, par ko viešņa bijusi sajūsmā, un ka izrādījusi Brāļu kapus.

Dižās Padomijas laikos reliģija bija opijs tautai, daudzas baznīcas laukos bija pārvērstas par minerālmēslu noliktavām, citas vispār nolīdzinātas ar zemi, tomēr tautas ierašas un gadu desmitos izkristalizējušos vērtību kritērijus padomju vara nespēja grozīt.

* * *

Kad nokūst sniegs un uzzied pirmās pavasara puķītes, Mamcim sākas kapu apkopšanas laiks.

— Nu, re, večiņ, pirmo ziem tu jau i pārlaidi! — nosaka Mamcis, nolikusi agros pavasara ziediņus uz Vecpapa kapa...

2006. gada martā

V. U.

Pensionāri ballējas

11. III pensionāri šogad pirmoreiz pulcējās tautas namā.

Skan mūzika, dzied Ritas Zemtiņas ansamblis. Svinīgi apstotā zālē ievēd Zelta pāri — Valentīnu un Hariju Kronbergus. Piemērotas tautas dziesmas deklamē Elma un Jānis. Dzimsarakstu nodaļas priekšniecība Rita Podkalne kā īstās kāzās sāk ceremoniju un īsi iepazīstina ar abu godināmo dzīves gājumu. Sirsnīgā norise visus aizkustina. Zelta pāris saņem laulības

apliecību uz visu turpmāko mūžu un parakstās goda grāmatā. Ar ziedu pušķi, dāvanu un skaistiem vārdiem Zelta pāri sveic mūsu Aina un Ārija.

Sveic arī pārējos jubilārus. Ansamblis katram dāvā piemērotu dziesmu. Pēc tam skaisti koncertē Dižstendes ansamblis. Dziesmas mijas ar dzeju. Pēc koncerta ansambļa dalībnieki saņem Ainas sagādātos ziedus un sirsnīgu paldies.

Vakara turpinājumā Georgs spēlē

dejas un kopā ar dēlu skaisti dzied. Pirmais valsis kā vienmēr vakara jubilāriem. Dalībnieku un īpaši Zelta pāra mīļš paldies visiem vakara rīkotājiem, muzikantiem un Aina šleineri, kurai visvairāk rūp pensionāru kultūras dzīve.

Diemžēl krietni izdrebinajamies. Tik aukstās tautas nama telpās nekad vēl svētkus nebijām svinējuši. Nama kurinātājs Aivars Baumanis nebija uzdevumu augstums.

Ārija Ansaberga

Apakeļlaiks

Svīdīņ

Apakeļlaikes zemniekiem bi tāds eidans — svīdīņ. Es nu raudzs atcerētes, kā tur bi a tiem svīdīņem.

To parast taisē pavāļš laike, kad diens bi sarukš ka vecs pastals un āre salst ka sprākst — tas bi janvār vide, pa Tūņ (17.I) un Bašķ (20.I). Tais laikes pa Tūņ tā sāl, ka katals viene male vāres, otre bi aizsāls, bet pa Bašķ — tā, ka zaķam acs sprāg no pier āre.

Sievs, ka no rīt uzcēles iet lops sa-kopt, uzlik katal uz plīt, le vāres a žāvt cūks gāl un cūks ast. Tad plīt bi liels ka lop-laidar vārt — uz to vajdze izvārt cūkeidan, gojam plucnam, sai-me eišen. Plīts virss nebi tād špickdoz

ka tagad.

Enākš no lopem, sievs kād kumas ekod, tad no rudz miltem sataise tād paš mīkal ka dižrauš apakšam, beiges savēl ruļļ roks dilbs resname. No to nogried tās dumlas, no kūr vare sāk-me a rokam izspaidt, vēlāk a butel iz-rullt tās pusšindel biežam šķīv lie-lam plodakš. To vel sabakste tā paret a rupem ķemm zarem vo dakšiņem. Tad lik uz kārstem plīts riņķem cep-tes. Apcep brūns no vienpuss un otar-puss. Reizam cepdames uzmetes pūts.

Ka nu sāknam bi pacepts kāds bišķs, tad cēl ļouds brokste. Elēj kum-miņe vo šķīve slapnam no gaļskatal, nogried brange nuk mīkst izvārte gāl

no cūks gāl vo ast, emircne svīdīņ slapname un dēv, le ēd. Tais laikes neviens nesāmes a dakšiņem — viene roke noķēr svīdīņ, otre gaļš gabal un eid. Svīdīņ avien padukre slapname. Tā ka tik bāрге laike nekād notig ārs dārb neradzne steigtes, lēne gare pe-eides ka sten.

Sataiste mīkal izcep viss. Ko neva-re apēst, nolik ankambre uz ploukt, le stāv. Tāpat to atlikše gāl a slapnam. Peic kādam dienam, ka uznāc lust, pasilde un eid agal.

Peide reiz svīdīņs gades ēst peic kār. Peicak rudz milts vairs pa dien ne a lukter neva-re samekelt. No kā ta tu ceps? Tad sataise plīts ka nagal-kasts a tādām virsam ka plauksts. Un cepe er apmīr.

Ro, nu! Bi — un nav vairs!

Veces Mazes

Sarauj, Dundaga!

Sporta spēļu turpinājumā

Rajona pašvaldību sporta spēļu 2. posmā mūsējie izcīnīja 3. vietu un kausu.

Piedalījāmiešos visos sporta veidos. Negaidot labākos panākumus guvām svarbumbu celšanā. Guntars Sils savā svara kategorijā uzrādīja labāko rezultātu, 2. vietu ieguva Mārcis Mitlers. Mārcis ar brāli Māri un Ilonu Bumbieri izcīnīja 3. vietu dambretē. Tāds pats varējums galda tenisistiem (Dainis Derkevics, Inguna Klēvere un Valdis Cela). Zemledeus mašķernieki Edvīns Zemtiņš, Gatis Reķis un Agris Grīnbergs ieguva 7. vietu, bet vājāk nekā iepriekšējo gadu veicās šāvējiem — 8. vieta.

Atzinība G. Silam par labāko rezul-

tātu šaušanā (92 punkti no 100) un teicamo svarbumbu celšanu, tāpat brālīem Mitleriem, kas paguva gan smagatlētikas zālē, gan pie dambretes galdiņiem.

25. martā...

3. posma sacensībās uzvarētāju kausu un medaļas izcīnīja volejbolisti Una Sila, Andra Grīvāne, Jānis Zingniks un Kaspars Kristiņš, finālā neatstājot ne mazākās cerības talse-niekiem. Urā!

Sekmīgi cīnījās zolītes meistars Andris Egle, kļūdams par vicečempionu, labs sniegums arī Imantam Priedem. Veiksme bija pametusi Daini Blūmentālu, un komanda palika 9.

vietā.

Novusā dundadznieki Sandra Koreviča, Ēriks Blumbergs un Oskars Volbedahts ierindojās 15. vietā. Arī te mazliet nepaveicās.

Šahisti Iveta Milta, Alnis Auziņš un Aldis Sīpols 12 komandu konkurēncē palika 7. vietā.

2. aprīlī plkst. 10.00 gadskārtējās galda spēļu sacensībās pagasta iedzīvotāji varēs sacensties šahā, dambretē, novusā, galda tenisā un zolītē. Dalībmaksa Ls 1.

Edvīns Klēvers

Pārdod pārtikas kartupeļus

M. t. 6486248, tālr. 3242402 Mārai

Īpašajā puķu plavā

4. III, kad visapkārt bija sniegi, Dundagas pils puķu plavā notika koncerts Cālis un Gailis 2006.

Piedalījās 13 dalībnieces. Nopietnāajā žūrija bija Inga Blūmentāle, Arita Alsberga un Māra Zadiņa. Lai nebūtu interešu konflikta, Aritas vietā Gailus vērtēja Rudīte Balķīte. Pasākumu vadīja pelīte Santa, 2. daļā piedalīdzot bitītei Rutai.

Kā jau sievišķīgā pasākumā čaukstēja grezni tērpi un plīvoja skaistas frizūras. Pašām mazākajām nemaz neklājās viegli. Kad visjaunākajai dalīb-niecei Annikai Bogdanovičai līdzī gāja brālis Emīls, tad varēja arī dziedāt. Evelīnai Bernānei vispirms gri-bējās padraiskoties ziedošajā plavā ar pelīti un tikai tad uzstāties. Arī maza-jai, bet nopietnājai Andai Šmēdiņai vajadzēja drusku saņemties, lai uz-sāktu dziesmiņu. Lielākās meitenes

pie skatuves un publikas bija pieradušas.

Žūrija lēmumu pieņēma ātri: par Cāli kļuva trīsgadīgā Evelīna Bernāne (dāvanā liels, mīksts un pūkains cālis), par Gaili — deviņgadīgā Laine Šmite (dāvanā krāsains gailis). Visas dalībnieces par uzstāšanos saņēma

• Evelīna, cālis un mamma.

Autores foto

pa ziedam vai tauriņam ar lielu apel-sīnu vidū un pa diplomam.

Diāna Siliņa

Sadraudzības tilti

Ancē

10. III Ancē 4. pašvaldību sadarbības apvienības Ziemeļkurzeme rīkotajā skolēnu pašdarbības festivālā

Sadraudzības tilti dziedāšanas, dejas un teātra spēles māku radīja turpat 100 skolēnu no Ances, Dundagas, Puzes, Pūņām un Tārgales. Diemžēl slimības dēļ nepiedalījās laidzenieki.

Raiti un saskaņoti uzstājās Dundagas moderno deju grupa “O! – mēs!”. Hanss Šmits pasākumā piedalījās trešo reizi un arī šoreiz guva pilnīgu atzinību.

Festivālam ir ceļojošais simbols — Sprīdīša lāpsta, kuru kārtējā pasākuma noslēgumā nodod tā nākamajam rīkotājam. Ances Sprīdītis aicināja apceļot visu pagastu ievērojamākos purvus: Stiklu, Klāņu, Ances, Piltenes, Lielsalu. Sprīdīša stafeti no Ances pārņēma Dundagas pašvaldība. Uz tikšanos kopīgos svētkos nākamgad!

Gunta Abaja,

PSA Ziemeļkurzeme koordinatore

Dievkalpojumi Klusajā nedēļā luterāņu baznīcā katru dienu plkst. 18.00, Lieldienās — plkst. 7.00 un 11.00.

No 1. aprīļa pagasta padome administrācija apmeklētājus pieņem pimdienās, trešdienās no plkst. 9.00 līdz 12.00, piektdienās no plkst. 9.00 līdz 12. 00.

Pilī, Attīstības nodaļā, 11. IV plkst. 10.00 Valsts ieņēmumu dienesta informatīvā diena. Pieņems pārskatus.

Sniedz zāģēšanas pakalpojumus, pārdod nomaļu malku, iepērk visa veida apaļkoksnī. Attīra vējgāzes. Tālr. 9331822, vaicāt Aināru.

Piektais Dunduriņš

Februāra nogalē Kurzemītē 5. reizi uzstājās vismazākie pašdarbnieki.

Lai gan dokumentos Kurzemītē ir pirmsskolas izglītības iestāde, Dunduriņam dūcot, visiederīgākais šķiet bēr-nudārza vārds. Pirmās apaļās jubilejas reizē piedzīvojām dziedāšanu, deklamēšanu, deļošanu un dundurdunēšanu. Cauri sniegiem atbrīda arī kāds no ziemas miega uzcēlies, tomēr visai laipns lācis, kas vingrojot — dancojot aizrāva līdzī visu publiku.

Prieks staroja mazo izpildītāju un viņu vecāku un vecvecāku sejās. Svarīgi ir jau no mazotnes kopt bērnu pašizteikšanos, tad ir cerība vēlāk piedzīvot cāļus, gailus, zvīrbūlus un varbūt vēl teiksmainākus putnus. Šajā reizē vislielākos aplausus izpelnījās ģiprā Ģirta azartiskais priekšnesums.

Paldies visiem Dunduriņa gatavotājiem, izpildītājiem un līdzī zumētājiem!

Alnis Auziņš

Alma Hartmane (1919)
Elvīra Korše (1931)
Maiga Lielanse (1924)
Staņislavs Melnieks (1939)
Zelma Otomere (1922)
Alvīne Petrovica (1928)

«Dundadznieks» Nr. 3 (49)
2006. gada marts.

Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā 3085.

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 1-3237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bērzkalns, Sandra Dadze, Anda Felša, Uldis Katlaps, Gunārs Laicāns, Velta Metene, Aivars Miška.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauz redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegušī amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.

Metiens: 500 eks.

Internetā: www.dundaga.lv/avize